

INFORMATOR

URZĘDU ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Maj 2012 r.

Przy wykorzystaniu zamieszczonych w „Informatorze UZP” informacji poprzez przedruk całego artykułu bądź jego fragmentów należy: podać autora oraz źródło pochodzenia cytowanego tekstu wskazując na numer „Informatora UZP”, rok i miesiąc wydania oraz adres strony internetowej, na której był on opublikowany.

Korzystając z zamieszczonych w „Informatorze UZP” danych, wykresów, zestawień statystycznych itp. należy wskazać wszystkie informacje identyfikujące materiał, z którego zostały one zaczerpnięte.

Spis treści

AKTUALNOŚCI.....	2
➤ Rada Ministrów przyjęła Sprawozdanie Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych w 2011 r.....	2
➤ Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz ustawy o koncesji na roboty budowlane lub usługi został skierowany do Sejmu	4
➤ Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 2011 r. (sygn. akt II CSK 675/10) w sprawie zatrzymania wadium na podstawie art. 46 ust. 4a ustawy – Prawo zamówień publicznych. 6	
➤ Warsztaty dotyczące najważniejszych zagadnień związanych z procedurą udzielania zamówień publicznych	8
➤ Szkolenia w ramach projektu "Nowe podejście do zamówień publicznych	9
➤ Szkolenia Zrównoważone zamówienia publiczne.....	9
➤ Konferencja naukowa „Zamówienia publiczne jako instrument sprawnego wykorzystania środków unijnych”	8
PRAWO EUROPEJSKIE.....	11
Orzecznictwo Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości dot. zamówień publicznych ...	11
OPINIE PRAWNE	24
Publikowanie ogłoszeń w siedzibie zamawiającego poprzez zastosowanie elektronicznej tablicy informacyjnej (ekranu sterowanego dotykaniem)	24
KONTROLA UDZIELANIA ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH.....	26
Zastosowanie trybu zamówienia z wolnej ręki na podst. art. 67 ust 1 pkt 6 ustawy Prawo zamówień publicznych – przykłady naruszeń stwierdzonych w toku kontroli przeprowadzonych przez Prezesa UZP	26
ORZECZNICTWO W ZAKRESIE ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH	36
Bieżące orzecznictwo Krajowej Izby Odwoławczej oraz sądów okręgowych	36
ANALIZY SYSTEMOWE.....	45
Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych 01.01.2012 – 30.04.2012	45

AKTUALNOŚCI

➤ Rada Ministrów przyjęła Sprawozdanie Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych w 2011 r.

1 czerwca 2012 r. Rada Ministrów przyjęła „Sprawozdanie Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych w 2011 r.”

W Sprawozdaniu zostały zawarte kompleksowe informacje odnośnie systemu zamówień publicznych, działalności Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych oraz wnioski i rekomendacje na przyszłość.

Poniżej zostały przedstawione najważniejsze informacje ze Sprawozdania o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych w 2011 r.

Dane przekazane przez zamawiających w rocznych sprawozdaniach o udzielonych zamówieniach wskazują, iż w roku 2011 udzielono 186.232 zamówienia (w roku 2010 – 195.555) o wartości szacunkowej ok. 144,1 mld zł. Oznacza to, że w roku 2011 wartość udzielonych zamówień była niższa o 14% w porównaniu do roku 2010 (167 mld zł).

W roku 2011 nastąpił wzrost odsetka postępowań, w których zastosowano tryb przetargu nieograniczonego – 82,07% (77,94% w roku 2010). Postępowania w trybie zamówienia z wolnej ręki zrealizowano w 13,90% przypadków (w roku 2010 – 17,20%), natomiast w trybie zapytania o cenę udzielono 2,91% zamówień (3,55% w roku 2010).

Rok 2011 jest więc kolejnym, w którym istotnie wzrósł odsetek postępowań udzielonych w trybie najbardziej konkurencyjnym – przetargu nieograniczonym oraz nastąpił spadek postępowań udzielanych w trybach ograniczających konkurencyjność – zapytaniu o cenę i zamówieniu z wolnej ręki. Tym samym, w ostatnich latach na skutek podjętych działań Rządu Rzeczypospolitej Polskiej rozszerzono obszar zamówień publicznych zapewniający przedsiębiorcom niedyskryminacyjny dostęp do zamówień publicznych, system stał się bardziej przejrzysty a także zmniejszyło się ryzyko nieefektywnego wydatkowania środków.

Pod względem wartości wydatkowanych środków w zamówieniach publicznych, podobnie jak w latach ubiegłych, dominowały roboty budowlane i stanowiły 39% ogólnej kwoty

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 5/2012

udzielonych zamówień. W przypadku dostaw kwota wydatków stanowiła 28%, a usług – 33% wartości udzielonych zamówień.

W roku ubiegłym skrócił się przeciętny czas trwania postępowania zarówno w przypadku postępowań o wartości zamówienia poniżej progów unijnych (31 dni w stosunku do 33 dni w roku 2010) jak i w postępowaniach o wartości zamówienia powyżej progów unijnych (81 dni w stosunku do 100 dni w roku 2010). W przypadku zamówień na roboty budowlane o wartości powyżej progów unijnych średni czas trwania postępowania wyniósł 114 dni (w 2010 – 134 dni).

Średnia liczba ofert składanych podczas jednego postępowania kształtowała się podobnie jak w roku 2010 i wynosiła odpowiednio w zamówieniach o wartości poniżej progów unijnych – 2,74 (w roku 2010 – 2,76), powyżej progów unijnych – 2,46 (w roku 2010 – 2,48).

W 88% udzielonych zamówień o wartościach poniżej progów unijnych, zamawiający dokonywali wyboru oferty najtańszej.

Dominującym kryterium wyboru oferty najkorzystniejszej w zamówieniach o wartości poniżej progów unijnych była cena – w 91% wszczętych postępowań (w roku 2010 – także 91%).

W 2011 r. częściej korzystano z aukcji elektronicznej. Za pośrednictwem udostępnionej bezpłatnie przez Urząd Zamówień Publicznych platformy przeprowadzono 651 aukcji (w roku 2010 – 252), osiągając w sumie ponad 332 mln zł oszczędności (w roku 2010 – 89 mln zł) w stosunku do złożonych w postępowaniach ofert pisemnych.

Ustabilizował się system odwoławczy. W roku 2011 wpłynęło prawie tyle samo odwołań co w roku 2010. Jednocześnie nastąpił wzrost liczby odwołań, w których zarzuty zostały uwzględnione przez zamawiającego i postępowanie zostało umorzone – z 10% w roku 2010 do 15% w roku 2011. Natomiast maleje liczba odwołań odrzuconych z przyczyn formalnych – z 14% w roku 2009 poprzez 10% w roku 2010 do 6% w roku 2011.

Sprawozdanie, oprócz opisu rynku zamówień publicznych zawiera także wnioski i rekomendacje co do konieczności podjęcia określonych działań w systemie zamówień publicznych dotyczących dalszego otwarcia tego rynku na konkurencję oraz ułatwienia dostępu przedsiębiorcom do zamówień publicznych.

[Sprawozdanie Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych w 2011 r.](#)

➤ Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz ustawy o koncesji na roboty budowlane lub usługi został skierowany do Sejmu

w dniu 4 czerwca 2012 r. projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz ustawy o koncesji na roboty budowlane lub usługi, przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 8 maja 2012 r., został skierowany do Sejmu.

Podstawowymi celami projektowanej ustawy wdrażającej postanowienia dyrektywy obronnej są:

1. prawidłowa implementacja przepisów dyrektywy obronnej, a tym samym wypełnienie przez Rzeczpospolitą Polską zobowiązania w tym zakresie wynikającego z Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
2. zapewnienie zgodności działań zamawiających z postanowieniami dyrektywy obronnej oraz z Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności mających na celu zapewnienie zgodności wydatkowania środków unijnych z prawem unijnym dotyczącym zamówień publicznych,
3. ochrona bezpieczeństwa państwa,
4. ochrona polskiego przemysłu obronnego i zapewnienie jego rozwoju,
5. racjonalizacja wydatków publicznych w zakresie zakupów w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa,
6. zwiększenie przejrzystości w zakresie udzielania zamówień publicznych.

W projekcie nowelizacji Prawa zamówień publicznych uwzględniono przede wszystkim przepisy dyrektywy obronnej 2009/81/WE, dotyczącej udzielania zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, w zakresie:

- ochrony interesów gospodarczych państw członkowskich;
- większej swobody zamawiających w zakresie udzielenia zamówień;
- szybkości przeprowadzenia postępowania;
- zastosowania trybów niekonkurencyjnych;
- odpowiedniego zabezpieczenia interesów zamawiającego w zakresie bezpieczeństwa dostaw oraz ochrony informacji niejawnych.

Projektowane przepisy zapewnią możliwie szeroki udział polskich przedsiębiorstw w uzyskaniu, realizacji lub podwykonawstwie zamówień w dziedzinach obronności i

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 5/2012

bezpieczeństwa udzielanych w Polsce oraz właściwą ochronę informacji wrażliwych z punktu widzenia bezpieczeństwa państwa. Chodzi m.in. o przepisy umożliwiające zamawiającemu określenie szczególnych warunków realizacji zamówienia (np. w sferze zachowania bezpieczeństwa informacji lub dostaw), wykluczenia z udziału w postępowaniu podmiotu, który naruszył zobowiązania w dziedzinie bezpieczeństwa dostaw bądź podmiotu nie posiadającego odpowiedniego poziomu wiarygodności.

Nowe przepisy zapewnią nie tylko prawidłową implementację przepisów dyrektywy obronnej i wypełnienie zobowiązania wynikającego z Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFU), będą także chroniły polski przemysł obronny i wzmacniały jego rozwój oraz zapewniały prawidłową ochronę bezpieczeństwa państwa.

Przyjęcie nowych przepisów również poprawi racjonalizację wydatków publicznych w zakresie zakupów w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa. Dzięki nim możliwe będzie dokonywanie lepszych jakościowo dostaw, usług i robót budowlanych w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, po atrakcyjnych cenach, co w konsekwencji obniży wydatki budżetu państwa na te cele.

Projekt nowelizacji przewiduje zwiększenie przejrzystości udzielania zamówień publicznych przez obowiązek publikacji ogłoszenia o zamówieniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej albo Biuletynie Zamówień Publicznych. Wszczywanie procedury w drodze jawnego oraz publicznego ogłoszenia umożliwi ubieganie się o nie wszystkim zainteresowanym na równych i zapewniających zachowanie uczciwej konkurencji zasadach.

Zakłada się, że projektowane zmiany będą służyć także m.in.:

- wzrostowi innowacyjności zamówień publicznych (chodzi o dopuszczenie stosowania dialogu technicznego przez zamawiających);
- zwiększeniu udziału małych i średnich przedsiębiorstw w realizacji zamówień publicznych (możliwość zobowiązania koncesjonariusza do wyboru podwykonawców w trybie postępowania konkurencyjnego oraz rozszerzenie metod prekwalfikacji wykonawców w oparciu o obiektywne i niedyskryminacyjne kryteria);
- poszerzeniu rynku zamówień publicznych otwartych na konkurencję (udzielanie zamówień „sektorowych” poniżej progów unijnych w oparciu o zasady równego traktowania, niedyskryminacji, przejrzystości, itp.);
- odbiurokratyzowaniu zamówień sektorowych przez zwolnienie zamawiających sektorowych z obowiązku żądania dokumentów od wykonawców objętych systemem kwalifikowania.

Należy podkreślić, że wprowadzone przepisy, wynikające z postanowień innych dyrektyw, tj. dyrektywy klasycznej i sektorowej, będą służyć zarówno zamawiającym udzielającym zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, jak i zamówień klasycznych oraz sektorowych.

[Projekt ustawy](#) wraz z [uzasadnieniem](#).

➤ **Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 2011 r. (sygn. akt II CSK 675/10) w sprawie zatrzymania wadium na podstawie art. 46 ust. 4a ustawy – Prawo zamówień publicznych**

Na stronie internetowej Urzędu Zamówień Publicznych w zakładce – Orzecznictwo ws. zamówień publicznych – zamieszczony został wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 2011 r. (sygn. akt II CSK 675/10) dotyczący zatrzymania wadium na podstawie art. 46 ust. 4a ustawy – Prawo zamówień publicznych.

W wyroku tym Sąd Najwyższy wskazał przesłanki, według których należy oceniać zasadność zatrzymania wadium przez zamawiającego na podstawie art. 46 ust. 4a ustawy – Prawo zamówień publicznych.

W pierwszej kolejności Sąd Najwyższy wskazał, że przepis art. 46 ust. 4a ustawy – Prawo zamówień publicznych należy interpretować z uwzględnieniem reguł wykładni celowościowej. Zamawiający ma prawo zatrzymać wadium wraz z odsetkami, gdy wykonawca nie składa wymaganych dokumentów lub oświadczeń, nie zaś w przypadku, gdy - jak w sprawie rozstrzyganej przez Sąd Najwyższy - przekazuje informacje w niewłaściwej formie (faksem, zamiast w formie pisemnej), a po nieznacznym upływie wyznaczonego terminu doręczony zostaje oryginał dokumentu. O istnieniu ryzyka zмовы wykonawców - czemu przeciwdziałać ma omawiana regulacja - można mówić w przypadku **całkowitej bierności wykonawcy, gdy umyślnie i celowo nie podporządkowuje się wezwaniu zamawiającego. Przyjęcie odmiennego stanowiska i uznanie, że do zatrzymania wadium może dojść w każdej sytuacji, gdy wykonawca nie wypełni należycie wezwania zamawiającego, stwarza pole do nadużyć ze strony zamawiającego.** Możliwe staje się wówczas wykorzystywanie instytucji wadium jako sposobu na uzyskanie nienależnego przysporzenia. **Odmiennej wykładni nie dałoby się pogodzić z dyrektywą zacieśniającego tłumaczenia regulacji wyjątkowych (exceptiones non sunt extentendae)** o szczególnie

restrykcyjnym charakterze, do których należy zaliczyć art. 46 ust. 4a ustawy – Prawo zamówień publicznych.

Mając na uwadze wytyczne wynikające z treści uzasadnienia ww. wyroku Sądu Najwyższego należy uznać, iż przy ocenie dopuszczalności zastosowania przepisu art. 46 ust. 4a ustawy – Prawo zamówień publicznych istotne jest stwierdzenie, że działanie wykonawcy jest zawinione na skutek **umyślnego i celowego niepodporządkowania się wezwaniu zamawiającego**. Przyjęcie odmiennego stanowiska mogłoby bowiem prowadzić do sytuacji, w której sankcją zatrzymania wadium objęte byłyby przypadki, które nie mieszczą się w celu ustanowienia przedmiotowej regulacji. Niedopuszczalna jest zatem interpretacja tego przepisu, według której **każde uchybienie wykonawcy w realizacji wezwania do uzupełniania dokumentów w trybie art. 26 ust. 3 ustawy PZP, skutkuje powstaniem po stronie zamawiającego prawa do zatrzymania wadium**. Przy czym należy podkreślić, iż zamawiający nie może nadużywać swojego prawa czyniąc z praktyki zatrzymania wadium dodatkowego źródła dochodu.

Stanowisko zaprezentowane przez Sąd Najwyższy odpowiada konsekwentnie podtrzymywanej przez Urząd Zamówień Publicznych wykładni przepisu art. 46 ust. 4a, wyrażonej w zamieszczonej na stronie internetowej UZP opinii zatytułowanej: [Zatrzymanie wadium na podstawie art. 46 ust. 4a ustawy - Prawo zamówień publicznych](#) oraz [skardze kasacyjnej Prezesa Urzędu z 2009 r.](#)

Jednocześnie należy podkreślić, że z uzasadnienia wyroku Sądu Najwyższego wynika, iż droga sądowa przed sądami powszechnymi jest właściwa do dochodzenia przez wykonawców zwrotu wadium zatrzymanego niezgodnie z Prawem zamówień publicznych. Nie jest więc dopuszczalne odrzucanie powództw wykonawców o zwrot bezprawnie zatrzymanego wadium przez sądy powszechne z powołaniem się na okoliczność, że do rozpoznawania tego rodzaju sporów właściwa jest Krajowa Izba Odwoławcza. Zdaniem Sądu Najwyższego, nie jest możliwe dochodzenie zwrotu wadium w postępowaniu odwoławczym przed Krajową Izbą Odwoławczą, gdyż takie żądanie nie jest związane z interesem w uzyskaniu zamówienia publicznego. Z tego powodu odwołanie w sprawie zwrotu wadium może zostać wyłącznie oddalone przez Izbę.

➤ **Konferencja naukowa „Zamówienia publiczne jako instrument sprawnego wykorzystania środków unijnych”**

Kontynuując tradycję corocznych spotkań środowiska naukowego oraz praktyków zajmujących się problematyką zamówień publicznych, Urząd Zamówień Publicznych we współpracy z Wydziałem Ekonomicznym Uniwersytetu Gdańskiego organizuje V Konferencję Naukową, która odbędzie się w Sopocie, w dniach 17-18 września 2012 roku.

Tematem przewodnim konferencji będą „Zamówienia publiczne jako instrument sprawnego wykorzystania środków unijnych”. W kontekście znaczącej roli, jaką środki pochodzące z funduszy europejskich odgrywają obecnie w finansowaniu rozwoju społeczno-gospodarczego oraz ich znaczny udział w zasobie środków publicznych, temat ten wymaga szczególnej uwagi. Prawo zamówień publicznych stosowane obligatoryjnie w procesie wydatkowania funduszy europejskich jest instrumentem stwarzającym możliwości sprawnego, efektywnego wykorzystania środków, wywierającym jednocześnie stymulujący wpływ na wzrost gospodarczy, konkurencyjność i innowacyjność gospodarki.

Konferencja będzie okazją do dyskusji na temat przygotowania i realizacji zamówień publicznych współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej zarówno z perspektywy teoretycznej, jak i praktycznej. Stworzy okazję do wymiany poglądów, prezentacji dorobku naukowego i doświadczeń środowisk uczestniczących w kreowaniu rynku zamówień publicznych.

➤ **Warsztaty dotyczące najważniejszych zagadnień związanych z procedurą udzielania zamówień publicznych**

8 maja 2012 r. w Warszawie odbył się drugi z cyklu 10 warsztatów dotyczących najważniejszych zagadnień związanych z procedurą udzielania zamówień publicznych, zaplanowanych do realizacji przez Urząd Zamówień Publicznych w 2012 r. Uczestniczyło w nim ok. 130 osób - przedstawiciele administracji publicznej. W trakcie drugiego spotkania zostały omówione zagadnienia dotyczące trybów udzielania zamówienia publicznego.

W trakcie kolejnych warsztatów omówione zostaną inne ważne zagadnienia dotyczące prowadzenia licytacji i aukcji elektronicznej, dobór kryteriów oceny ofert oraz metodologia dokonywania oceny ofert, korzystanie z potencjału podmiotów trzecich, realizacja przedmiotu zamówienia przez podwykonawców.

Celem całego przedsięwzięcia jest umożliwienie pracownikom odpowiedzialnym za udzielenie zamówień publicznych rozwoju zawodowego, poszerzenie wiedzy oraz stworzenie forum wymiany doświadczeń między osobami zaangażowanymi w proces udzielania zamówień publicznych.

➤ **Szkolenia w ramach projektu "Nowe podejście do zamówień publicznych"**

W kwietniu i maju bieżącego roku Urząd Zamówień Publicznych w ramach projektu *"Nowe podejście do zamówień publicznych – szkolenia i doradztwo"* współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego zorganizował szkolenia dla przedstawicieli administracji samorządowej następujących miast i ich okolic:

19-20 kwietnia 2012 r. – Kraków

26-27 kwietnia 2012 r. - Częstochowa

17-18 maja 2012 r. - Legnica

22-23 maja 2012 r. – Jelenia Góra

23-24 maja 2012 r. - Wrocław

Tematem szkoleń było udzielanie zamówień w trybach negocjacyjnych, różnicowanie kryteriów oceny ofert w kontekście nowego podejścia do zamówień publicznych, udział małych i średnich przedsiębiorstw w procedurach przetargowych oraz instrumenty elektroniczne w zamówieniach publicznych.

➤ **Szkolenia Zrównoważone zamówienia publiczne**

W dniu **29 maja br.** odbyło się pierwsze szkolenie w ramach V edycji szkoleń poświęconych tematyce zrównoważonych zamówień publicznych. W trakcie szkolenia omówione zostały następujące zagadnienia: klauzule społeczne w świetle unijnych i krajowych regulacji prawnych w zakresie zamówień publicznych, praktyczne rozwiązania w stosowaniu klauzul społecznych w postępowaniach przetargowych na przykładzie Urzędu Miasta w Brzezinach, internalizacja zewnętrznych kosztów środowiskowych w zamówieniach na pojazdy transportu drogowego w świetle transpozycji dyrektywy 2009/33/WE oraz efektywność energetyczna w budownictwie. W szkoleniu uczestniczyli burmistrz Miasta Brzeziny – p. Marcin Pluta oraz p. Małgorzata Popiołek reprezentująca Fundację Poszanowania Energii.

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 5/2012

W szkoleniach wzięło udział ok. 40 przedstawicieli administracji publicznej odpowiedzialnych za procedury przetargowe w macierzystych jednostkach.

Organizacja szkoleń poświęconych uwzględnianiu aspektów środowiskowych oraz społecznych w zamówieniach publicznych wynika z realizacji *Krajowego Planu Działań w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych na lata 2010-2012*.

PRAWO EUROPEJSKIE

Orzecznictwo Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości

dot. zamówień publicznych¹

I. Orzeczenie z dnia 10 maja 2012 r. w sprawie C-368/10 Komisja przeciwko Niderlandom

Uchybienie zobowiązaniom państwa członkowskiego – Dyrektywa 2004/18/WE – Procedury udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi – Zamówienie publiczne na dostawę, instalację i konserwację automatów do napojów ciepłych oraz dostawa herbaty, kawy i innych składników – Artykuł 23 ust. 6 i 8 – Specyfikacje techniczne – Artykuł 26 – Warunki realizacji zamówień – Artykuł 53 ust. 1 – Kryteria udzielenia zamówienia – Najkorzystniejsza oferta – Produkty biologiczne i pochodzące z uczciwego handlu – Użycie etykiet w ramach formułowania specyfikacji technicznych i kryteriów udzielenia zamówienia – Artykuł 39 ust. 2 – Pojęcie „informacji dodatkowych” – Artykuł 2 – Zasady udzielania zamówień – Zasada przejrzystości – Artykuły 44 ust. 2 i 48 – Weryfikacja predyspozycji i kwalifikacja uczestników – Minimalne kwalifikacje techniczne lub zawodowe – Poszanowanie „kryteriów w zakresie trwałości zakupów i społecznie odpowiedzialnego zachowania przedsiębiorstw”.

W sprawie C-368/10 mającej za przedmiot skargę o uchybienie zobowiązaniom państwa członkowskiego na podstawie art. 258 TFUE², złożoną w dniu 22 lipca 2010 r., Trybunał wskazał na następujące **ramy prawne**:

[29] Specyfikacje techniczne sporządzone przez publicznych nabywców **muszą umożliwiać otwarcie procesu udzielania zamówień publicznych na konkurencję**. W tym celu, musi istnieć możliwość składania ofert odzwierciedlających różnorodność rozwiązań technicznych. A zatem trzeba umożliwić sporządzanie specyfikacji technicznych **na podstawie charakterystyki i wymagań funkcjonalnych**, a w przypadku odniesienia do normy europejskiej lub – w przypadku jej braku – do normy krajowej, **instytucje zamawiające muszą brać pod uwagę**

¹ Pełne teksty orzeczeń ETS w języku polskim, odnajdą Państwo na stronie internetowej Urzędu Zamówień Publicznych - <http://www.uzp.gov.pl/cmsws/page/?D:2006>

² Art. 258 TFUE (dawny art. 226 TWE): „Jeśli Komisja uzna, że Państwo Członkowskie uchybiło jednemu z zobowiązań, które na nim ciąży na mocy Traktatów, wydaje ona uzasadnioną opinię w tym przedmiocie, po uprzednim umożliwieniu temu Państwu przedstawienia swych uwag. Jeśli Państwo to nie zastosuje się do opinii w terminie określonym przez Komisję, może ona wnieść sprawę do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej”.

oferty oparte na równoważnych ustaleniach. W celu wykazania równoważności, należy umożliwić oferentom przedstawienie dowodów w dowolnej formie. Instytucje zamawiające muszą być w stanie uzasadnić każdą decyzję, w której stwierdzają brak równoważności w danym przypadku. Instytucje zamawiające, które chcą zdefiniować wymagania dotyczące ochrony środowiska w ramach specyfikacji technicznej danego zamówienia mogą określić aspekty środowiskowe, obejmujące, na przykład, metody produkcji lub specyficzny wpływ grupy produktów lub usług na środowisko. Mogą one wykorzystać, lecz nie są do tego zobowiązane, odpowiednie specyfikacje określone w ekoetykietach, takich jak europejska ekoetykieta, ekoetykiety (wielo)narodowe lub każdą inną ekoetykieta, pod warunkiem że wymagania dotyczące takich etykiet są opracowane i przyjęte na podstawie informacji naukowych przy zastosowaniu procedury, w której mogą uczestniczyć podmioty zainteresowane takie, jak organy rządowe, konsumenci, producenci, dystrybutorzy, organizacje związane z ochroną środowiska, a także, pod warunkiem że etykieta taka jest dostępna dla wszystkich zainteresowanych stron. [...] **Specyfikacje techniczne powinny być jasno wskazane, aby wszyscy oferenci wiedzieli, jakie wymagania określone przez instytucje zamawiające należy spełnić.**

- [33] Warunki realizacji zamówienia zgodne są z niniejszą dyrektywą, pod warunkiem że nie są one, bezpośrednio lub pośrednio, dyskryminujące oraz są przedstawione w ogłoszeniu o zamówieniu lub w dokumentacji zamówienia. Mogą one, w szczególności, zachęcać do organizacji wewnętrznych szkoleń zawodowych, zatrudniania osób mających szczególne trudności z integracją, a także zwalczania bezrobocia lub ochrony środowiska. Można na przykład ustanowić wymóg – odnoszący się do realizacji zamówienia – co do zatrudnienia osób długotrwale poszukujących pracy, co do przeprowadzenia szkoleń dla bezrobotnych lub młodocianych, co do przestrzegania postanowień Konwencji Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP), o ile przepisy te nie zostały wdrożone do prawa krajowego, oraz co do zatrudnienia większej liczby osób niepełnosprawnych, niż przewiduje to ustawodawstwo krajowe.
- [39] **Weryfikacja predyspozycji i kwalifikacja oferentów [...] powinny mieć charakter przejrzysty.** W tym celu należy wskazać **niedyskryminacyjne kryteria**, które instytucje zamawiające mogą wykorzystywać podczas kwalifikacji uczestników oraz środki, które wykonawcy mogą stosować w celu udowodnienia, iż spełniły te kryteria. Mając na uwadze tę przejrzystość, niezwłocznie po otwarciu konkursu ofert dla

danego zamówienia, od instytucji zamawiającej wymaga się również wskazania kryteriów kwalifikacji, które będzie ona stosowała oraz szczególnego poziomu kompetencji, jakiego może ona żądać od wykonawców w celu dopuszczenia ich do udziału w procedurze udzielania zamówień.

- [46] **Zamówienia powinny być udzielane na podstawie obiektywnych kryteriów, zapewniających zgodność z zasadami przejrzystości, niedyskryminacji, równego traktowania oraz gwarantujących, że oferty są oceniane w warunkach efektywnej konkurencji.** A zatem należy dopuszczać stosowanie tylko dwóch kryteriów udzielania zamówień: **»najniższej ceny«** i **»oferty najkorzystniejszej ekonomicznie«**.

Aby zapewnić przestrzeganie zasady równego traktowania przy udzielaniu zamówień, należy wprowadzić – ustanowiony przez orzecznictwo – obowiązek zapewnienia niezbędnej przejrzystości, umożliwiający uzyskanie przez wszystkich oferentów wiarygodnych informacji na temat kryteriów i ustaleń, które będą stosowane w celu wyłonienia najkorzystniejszej ekonomicznie oferty. Obowiązkiem instytucji zamawiających jest określenie kryteriów udzielania zamówień wraz z przypisaną poszczególnym kryteriom wagą w odpowiednim czasie umożliwiającym oferentom wzięcie ich pod uwagę podczas sporządzania ofert. [...]

W przypadku gdy instytucje zamawiające udzielają zamówienia na podstawie kryterium oferty najkorzystniejszej ekonomicznie, dokonują one oceny ofert w celu wyłonienia oferty prezentującej najlepszą relację jakości do ceny. W tym celu określają one kryteria ekonomiczne i jakościowe, które potraktowane łącznie muszą umożliwić wyłonienie najkorzystniejszej ekonomicznie oferty dla instytucji zamawiającej. Określenie tych kryteriów uzależnione jest od przedmiotu zamówienia, gdyż muszą one umożliwić ocenę poziomu wykonania przedstawionego w każdej ofercie w świetle przedmiotu zamówienia, zdefiniowanego w specyfikacjach technicznych, oraz na ocenę relacji jakości do ceny każdej z ofert.

W celu zagwarantowania równego traktowania kryteria udzielania zamówień powinny umożliwiać obiektywne porównanie i ocenę ofert. Jeżeli warunki te zostaną spełnione, ekonomiczne i jakościowe kryteria udzielania zamówień, takie jak spełnienie wymagań dotyczących środowiska, mogą umożliwić instytucji zamawiającej zaspokojenie potrzeb danych odbiorców publicznych, określonych w specyfikacji zamówienia. Na tych samych warunkach instytucja zamawiająca może stosować kryteria mające na celu spełnienie wymagań społecznych w odpowiedzi na określone

w specyfikacjach zamówienia, potrzeby grup ludzi znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji, do których należą odbiorcy robót budowlanych, dostaw lub usług będących przedmiotem zamówienia”.

Analizując okoliczności sprawy C-368/10 mającej za przedmiot skargę o uchybienie zobowiązaniom państwa członkowskiego na podstawie art. 258 TFUE, Trybunał wskazał m.in., że:

- (3) Zgodnie z art. 1 ust. 2 lit. c) dyrektywy 2004/18 zamówienia publiczne na dostawy oznaczają zamówienia publiczne – inne niż zamówienia publiczne na roboty budowlane określone w lit. b) – których przedmiotem jest kupno, dzierżawa, najem lub leasing, z opcją lub bez opcji wykupu, produktów, przy czym zamówienie publiczne, którego przedmiotem jest dostawa produktów i które obejmuje dodatkowo ich rozmieszczenie i instalację, uznaje się za „zamówienie publiczne na dostawy”. Zgodnie z art. 7 wskazanej dyrektywy ma ona zastosowanie do tego rodzaju zamówień publicznych, chyba że są one udzielane w dziedzinie obronności lub przez centralne jednostki zakupujące, których szacunkowa wartość, nieobejmująca podatku od wartości dodanej, jest równa lub wyższa od kwoty 206 000 EUR, gdy są one udzielane przez instytucje zamawiające inne niż wymienione w załączniku IV owej dyrektywy. W owym załączniku nie wskazano prowincji Królestwa Niderlandów.
- (62) Należy przypomnieć, że zgodnie z art. 2 dyrektywy 2004/18 ustanawiającej zasady udzielania zamówień publicznych **instytucje zamawiające zapewniają równe i niedyskryminacyjne traktowanie wykonawców oraz działają w sposób przejrzysty. Owe zasady mają decydujące znaczenie w odniesieniu do specyfikacji technicznych mając na uwadze ryzyko dyskryminacji związane z ich wyborem lub sposobem ich sformułowania.** W związku z tym art. 23 ust. 2 i 3 lit. b) oraz ostatnie zdanie motywu dwudziestego dziewiątego dyrektywy 2004/18 podkreślają, że **specyfikacje techniczne powinny umożliwiać oferentom jednakowy dostęp do zamówienia i nie mogą powodować tworzenia nieuzasadnionych przeszkód w otwarciu zamówień na konkurencję, muszą być dostatecznie precyzyjne, aby umożliwić oferentom ustalenie przedmiotu zamówienia, a instytucjom zamawiającym udzielenie zamówienia, oraz powinny być jasno wskazane, aby wszyscy oferenci wiedzieli, jakie wymagania określone przez instytucje zamawiające należy spełnić.** Interpretacji art. 23 ust. 6 dyrektywy 2004/18 należy dokonać w szczególności w świetle powyższych stwierdzeń.

- (63) Z brzmienia pierwszego akapitu wskazanego przepisu wynika, że w zakresie dotyczącym wymogów odnoszących się do aspektów środowiskowych **przepis ten przyznaje instytucjom zamawiającym możliwość powołania się na szczegółowe specyfikacje ekoetykiety, lecz nie na ekoetyketę jako taką**. Wymóg precyzji zapisany w art. 23 ust. 3 lit. b) dyrektywy 2004/18, do którego odnosi się ust. 6 wskazanego artykułu, wyjaśniony w ostatnim zdaniu dwudziestego dziewiątego motywu sprzeciwia się rozszerzającej wykładni wskazanego przepisu.
- (64) Prawdą jest, że celem ułatwienia weryfikacji poszanowania wskazanego wymogu, art. 23 ust. 6 akapit drugi między innymi uprawnia instytucje zamawiające do wskazania, że **domniemuje się, iż produkty oznaczone ekoetykietą – której szczegółowe specyfikacje zostały użyte – spełniają dane specyfikacje**. Ów przepis nie rozszerza jednak zakresu art. 23 ust. 6 akapitu pierwszego, ponieważ **umożliwia zastosowanie ekoetykiety jako takiej jedynie pomocniczo, jako dowód, że spełnione zostały „specyfikacje techniczne zdefiniowane w specyfikacji”**.
- (84) Należy po pierwsze wskazać, że zgodnie z art. 53 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2004/18 w sytuacji takiej, jak w niniejszej sprawie, w której instytucja zamawiająca decyduje o przyznaniu zamówienia oferentowi, który przedstawił ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie z punktu widzenia instytucji zamawiającej, powinna ona oprzeć się na różnych kryteriach podlegających określeniu przy poszanowaniu wymogów owej dyrektywy, wskazany przepis zawiera bowiem, jak wynika z użycia słowa „przykładowo” niewyczerpujące wyliczenie możliwych kryteriów.
- (85) Artykuł 53 dyrektywy 2004/18 jest wyjaśniony w jej motywie czterdziestym szóstym, którego akapity trzeci i czwarty wskazują, iż kryteria udzielenia zamówienia mogą być zasadniczo nie tylko gospodarcze, lecz również jakościowe. Z tego względu pośród przykładów wymienionych w ust. 1 lit. a) wskazanego artykułu znajdują się w szczególności aspekty środowiskowe. Jak wskazał rzecznik generalny w pkt 103 opinii, akapit czwarty owego motywu wskazuje ponadto, że „instytucja zamawiająca może stosować kryteria mające na celu spełnienie wymagań społecznych w odpowiedzi na określone w specyfikacjach zamówienia, potrzeby grup ludzi znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji, do których należą odbiorcy robót budowlanych, dostaw lub usług będących przedmiotem zamówienia”. Należy ponadto przyznać, że **instytucje zamawiające są również uprawnione do wyboru kryteriów udzielenia zamówienia opartych na względach społecznych, które**

mogą dotyczyć użytkowników lub beneficjentów robót budowlanych, dostaw lub usług będących przedmiotem zamówienia, a ponadto także innych osób.

- (86) Po drugie, art. 53 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2004/18 wymaga, by kryteria udzielania zamówień były związane z przedmiotem zamówienia. W tym względzie motyw czterdziesty szósty dyrektywy wskazuje w akapicie trzecim, że „określenie tych kryteriów uzależnione jest od przedmiotu zamówienia, gdyż muszą one umożliwić ocenę poziomu wykonania przedstawionego w każdej ofercie w świetle przedmiotu zamówienia, zdefiniowanego w specyfikacjach technicznych, oraz na ocenę relacji jakości do ceny każdej z ofert”, przy czym „ofertą najkorzystniejszą ekonomicznie” jest ta, która „prezentuje najlepszą relację jakości do ceny”.
- (87) Po trzecie, jak wynika z akapitów pierwszego i czwartego wskazanego motywu, poszanowanie zasady równego traktowania, niedyskryminacji i przejrzystości wymaga, by kryteria udzielania zamówienia były obiektywne zapewniając w ten sposób, by również obiektywnie dokonywane było porównanie i ocena ofert, a więc w warunkach efektywnej konkurencji. Sytuacja ta nie ma miejsca wówczas, gdy kryteria przyznają instytucji zamawiającej nieograniczoną swobodę wyboru (*zob. w zakresie dotyczącym analogicznych przepisów dyrektyw poprzedzających dyrektywę 2004/18 wyrok z dnia 17 września 2002 r. w sprawie C-513/99 Concordia Bus Finland, Rec. s. I-7213, pkt 61 i przytoczone tam orzecznictwo*).
- (88) Po czwarte, jak podkreślono w drugim akapicie wskazanego motywu, z tych samych zasad wynika dla instytucji zamawiającej **obowiązek zapewnienia we wszystkich stadiach procedury udzielania zamówienia publicznego poszanowania zarówno zasady równego traktowania potencjalnych oferentów, jak również przejrzystości kryteriów udzielania zamówień**. Kryteria te powinny być sformułowane w sposób umożliwiający wszystkim odpowiednio poinformowanym i dochowującym należytej staranności oferentom zapoznanie się z ich dokładnym zakresem i zinterpretowanie ich w ten sam sposób (*zob. w zakresie dotyczącym analogicznych przepisów dyrektyw poprzedzających dyrektywę 2004/18 w szczególności wyrok z dnia 4 grudnia 2003 r. w sprawie C-448/01 EVN i Wienstrom, Rec. s. I-14527, pkt 56–58*).
- (108) Z powyższych rozważań wynika, że ustanawiając tytułem określonych w specyfikacji wymogów zdolności i minimalnego poziomu kwalifikacji warunek, wedle którego oferenci powinni spełnić kryteria trwałości zakupów i społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw i wskazać, w jaki sposób je spełnią i przyczynią się do polepszenia trwałości rynku kawy i ekotechnologicznej, społecznej i ekonomicznej

odpowiedzialności w zakresie produkcji kawy prowincja Holandii Północnej określiła minimalny poziom kwalifikacji technicznych w sposób niezgodny z art. 44 ust. 2 i art. 48 dyrektywy 2004/18. W związku z tym pierwsza część zarzutu drugiego jest zasadna.

- (109) **Zasada przejrzystości** oznacza, że wszystkie warunki i zasady postępowania przetargowego powinny być zapisane w ogłoszeniu o zamówieniu lub w specyfikacji w sposób jasny, precyzyjny i jednoznaczny, który po pierwsze pozwoli wszystkim rozsądnie poinformowanym i wykazującym zwykłą staranność oferentom na zrozumienie ich dokładnego zakresu i dokonanie ich wykładni w taki sam sposób, a po drugie umożliwi instytucji zamawiającej faktyczne sprawdzenie, czy oferty odpowiadają kryteriom, którym podlega dany przetarg (*zob. w szczególności wyrok z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie C-496/99 P Komisja przeciwko CAS Succhi di Frutta, Rec. s. I-3801*).
- (110) Tymczasem, jak wskazał rzecznik generalny w pkt 146 opinii, należy stwierdzić, że wymogi dotyczące poszanowania „kryteriów trwałości zakupów i odpowiedzialności społecznej przedsiębiorstw” oraz obowiązku „przyczynienia się do polepszenia trwałości rynku kawy i ekotechnologicznej, społecznej i ekonomicznej odpowiedzialności w zakresie produkcji kawy” nie są wystarczająco jasne, precyzyjne i jednoznaczne, tak by każdy rozsądnie poinformowany i wykazujący zwykłą staranność oferent mógł się w pewny i dokładny sposób dowiedzieć, jakie są kryteria objęte tymi wymogami. To samo dotyczy *a fortiori* żądania, aby oferenci wskazali w ofercie „w jaki sposób spełniają” wskazane kryteria lub „przyczyniają się” do celów przedstawionych przez instytucję zamawiającą w zakresie dotyczącym rynku kawy i jej produkcji bez wskazania im dokładnych wskazówek dotyczących żądanych od nich informacji.
- (111) W związku z tym, nakładając na oferentów w spornej specyfikacji obowiązki poszanowania „kryteriów trwałości zakupów i odpowiedzialności społecznej przedsiębiorstw”, „przyczynienia się do polepszenia trwałości rynku kawy i ekotechnologicznej, społecznej i ekonomicznej odpowiedzialności w zakresie produkcji kawy” oraz wskazania w ofercie „w jaki sposób spełniają” oni owe kryteria lub jak „przyczynią się” do celów przedstawionych przez instytucję zamawiającą w zakresie dotyczącym rynku kawy i jej produkcji, prowincja Holandii Północnej ustanowiła klauzulę niezgodną z obowiązkiem przejrzystości przewidzianym w art. 2 dyrektywy 2004/18.

Biorąc pod uwagę powyższe, w przedmiotowej sprawie Trybunał wydał następujący wyrok:

- 1) W związku z tym, iż w ramach udzielenia zamówienia publicznego na dostawę automatów do kawy i zarządzanie nimi, które to zamówienie zostało opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w dniu 16 sierpnia 2008 r. prowincja Holandii Północnej:
 - ustanowiła specyfikację techniczną niezgodną z art. 23 ust. 6 dyrektywy 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi zmienionej rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1422/2007 z dnia 4 grudnia 2007 r. wymagając, by pewne produkty podlegające dostawie były oznaczone określoną ekoetykietą, miast użycia szczegółowych specyfikacji;
 - ustanowiła kryteria udzielenia zamówienia niezgodne z art. 53 ust. 1 lit. a) owej dyrektywy przewidując, że oznaczenie niektórych produktów podlegających dostawie określonymi etykietami prowadzić będzie do przyznania określonej ilości punktów w ramach wyboru oferty najkorzystniejszej ekonomicznie, nie wyszczególniając przy tym kryteriów, na których opierają się owe etykiety, ani nie dopuszczając, by można było przedstawić każdy adekwatny dowód celem wykazania, że dany produkt spełnia owe kryteria;
 - określiła minimalny poziom kwalifikacji technicznych w sposób niezgodny z art. 44 ust. 2 i art. 48 wskazanej dyrektywy ustanawiając tytułem określonych w specyfikacji wymogów zdolności i minimalnego poziomu kwalifikacji warunek, wedle którego oferenci powinni spełnić „kryteria trwałości zakupów i społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw” i wskazać, w jaki sposób je spełnią i „przyczynią się do polepszenia trwałości rynku kawy i ekotechnologicznej, społecznej i ekonomicznej odpowiedzialności w zakresie produkcji kawy”, oraz
 - ustanowiła klauzulę niezgodną z obowiązkiem przejrzystości przewidzianym w art. 2 wskazanej dyrektywy ustanawiając warunek, wedle którego oferenci powinni dochować „kryteriów trwałości zakupów i odpowiedzialności społecznej przedsiębiorstw” oraz wskazać, w jaki sposób spełniają oni owe

kryteria i jak „przyczyniają się do polepszenia trwałości rynku kawy i ekotechnologicznej, społecznej i ekonomicznej odpowiedzialności w zakresie produkcji kawy”, Królestwo Niderlandów uchybiło zobowiązaniom ciążącym na nim na mocy wskazanych powyżej przepisów.

- 2) W pozostałym zakresie skarga zostaje oddalona.
- 3) Królestwo Niderlandów zostaje obciążone kosztami postępowania.

**II. Orzeczenie z dnia 10 maja 2012 r. w sprawach połączonych C-357/10 do C-359/10
*Duomo Gpa Srl e.a.***

Artykuły 3 WE, 10 WE, 43 WE, 49 WE i 81 WE – Swoboda przedsiębiorczości – Swoboda świadczenia usług – Dyrektywa 2006/123/WE – Artykuły 15 i 16 – Zamówienie na usługi w zakresie obliczania, kontroli i pobierania podatków lub innych wpływów jednostek samorządów terytorialnych – Przepisy krajowe – Minimalny kapitał zakładowy – Obowiązek.

Ramy prawne i postępowanie w sprawie

Sprawy połączone **C-357/10 do C-359/10** miały za przedmiot skargę o stwierdzenie, na podstawie art. 267 TFUE³, uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, złożoną przez *Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia* (Włochy).

W niniejszej sprawie, Trybunał przywołał regulacje unijne wskazując, że zgodnie z art. 1 ust. 1 dyrektywy usługowej ustanawia ona ogólne przepisy ułatwiające korzystanie ze swobody przedsiębiorczości przez usługodawców oraz swobodnego przepływu usług, zapewniając przy tym wysoki poziom jakości usług. W myśl art. 3 ust. 3 tej dyrektywy, państwa członkowskie stosują przepisy dyrektywy zgodnie z postanowieniami traktatu dotyczącymi prawa przedsiębiorczości i swobodnego przepływu usług. Zgodnie z art. 44 i 45 dyrektywy usługowej weszła ona w życie w dniu 28 grudnia 2006 r. i miała być transponowana przez państwa członkowskie najpóźniej do dnia 28 grudnia 2009 r.

³ Art. 267 TFUE (dawny art. 234 TWE): „Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest właściwy do orzekania w trybie prejudycjalnym:

a) o wykładni Traktatów;

b) o ważności i wykładni aktów przyjętych przez instytucje, organy lub jednostki organizacyjne Unii; W przypadku gdy pytanie z tym związane jest podniesione przed sądem jednego z Państw Członkowskich, sąd ten może, jeśli uzna, że decyzja w tej kwestii jest niezbędną do wydania wyroku, zwrócić się do Trybunału z wnioskiem o rozpatrzenie tego pytania.

W przypadku gdy takie pytanie jest podniesione w sprawie zawisłej przed sądem krajowym, którego orzeczenia nie podlegają zaskarżeniu według prawa wewnętrznego, sąd ten jest zobowiązany wnieść sprawę do Trybunału.

Jeżeli takie pytanie jest podniesione w sprawie zawisłej przed sądem krajowym dotyczącej osoby pozbawionej wolności, Trybunał stanowi w jak najkrótszym terminie”.

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 5/2012

Postępowanie w sprawach **C-357/10 i C-358/10** wzięło swój początek w ogłoszeniu w lutym 2009 r. przez gminę *Baranzate* (Włochy) przetargu w celu udzielenia przedsiębiorcy, którzy złożą najbardziej korzystną finansowo ofertę, zamówienia publicznego na wykonanie usługi związanej z administrowaniem, obliczaniem i pobieraniem niektórych podatków i innych wpływów samorządu lokalnego w okresie pięciu lat pomiędzy dniem 1 maja 2009 r. a dniem 30 kwietnia 2014 r. Wartość usług w całym tym okresie oszacowano na 57 000 EUR bez podatku od wartości dodanej.

Sześć spółek prywatnych, wszystkie z siedzibami we Włoszech, przedstawiło swoje oferty, a wśród nich *Dumo*, *GSP*, *AIPA*.

W dniach 1 i 3 kwietnia 2009 r. gmina *Baranzate* zawiadomiła *Duomo* i *GSP*, iż zostały one wykluczone z postępowania z uwagi na niespełnienie przesłanki przewidzianej w przepisie spornym w postępowaniu przed sądem krajowym, który dotyczył **wymogu posiadania opłaconego kapitału zakładowego w minimalnej wysokości 10 milionów EUR, aby być uprawnionym do wykonywania działalności związanej z obliczaniem i pobieraniem podatków oraz innych wpływów jednostek samorządu terytorialnego**. Zamówienie zostało następnie udzielone *AIPA*.

Okoliczności powstania sporu w sprawie **C-359/10** związane są z ogłoszeniem o przetargu z dnia 22 stycznia 2009 r. opublikowanym przez gminę *Venegono Inferiore* w celu udzielenia podmiotowi gospodarczemu oferującemu najniższą cenę na podstawie najniższej prowizji zamówienia na usługi zwykłego i przymusowego obliczania i pobierania podatku gminnego od reklamy i opłaty od umieszczania ogłoszeń w miejscach publicznych w okresie czterech lat pomiędzy dniem 23 lutego 2009 r. a dniem 31 grudnia 2012 r. Wartość usług za cały okres oszacowano na 48.765 EUR bez podatku od wartości dodanej.

Oferty złożyło pięć przedsiębiorstw, w tym *Irtel* i *AIPA*, które znajdowały się odpowiednio na pierwszej i drugiej pozycji klasyfikacji wstępnej.

Decyzją z dnia 9 marca 2009 r. organ zamawiający wykluczył *Irtel* z postępowania przetargowego, ponieważ nie spełniała ona wymogów przewidzianych w przepisie spornym w postępowaniu przed sądem krajowym. Sporne zamówienie zostało następnie udzielone *AIPA*.

Duomo, *GSP* oraz *Irtel* złożyły odrębne skargi na decyzje o wykluczeniu ich z postępowań o udzielenie zamówienia publicznego. W sporze leżącym u podstaw sprawy **C-357/10**, *Duomo* zarzuciła naruszenie *dyrektywy 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31*

marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi (Dz.U. L 134, s. 114), a także zasad równego traktowania i konkurencji na tej podstawie, że spółki z większości publicznym kapitałem były traktowane w korzystniejszy sposób.

W sporach leżących u podstaw spraw **C-358/10 i C-359/10**, GSP i Irtel twierdzą, że przepis sporny w postępowaniu przed sądem krajowym jest sprzeczny z art. 3 WE, 10 WE, 43 WE, 49 WE, 81 WE, 82 WE, 86 WE i 90 WE, a także z zasadami konieczności, racjonalności i proporcjonalności wynikającymi z art. 15 i 16 dyrektywy usługowej. Ich zdaniem uregulowanie krajowe jest sprzeczne z prawem Unii w zakresie, w jakim wprowadza ono wymóg nieproporcjonalny w stosunku do celu zamierzonego przez przepisy i stanowi ono dyskryminację uprzywilejowującą spółki z większościowym kapitałem publicznym, ponieważ nie dotyczy ich nowy próg kapitałowy.

Pytania prejudycjalne

W tych okolicznościach *Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia* **postanowił zawiesić postępowania i skierować do Trybunału następujące dwa pytania prejudycjalne**, które są identyczne dla trzech rozpoznawanych przez niego sporów: „1) Czy przepisy krajowe zawarte w art. 32 ust. 7a dekretu z mocą ustawy nr 185 z dnia 29 listopada 2008 r., dodanym przez ustawę nr 2 z dnia 28 stycznia 2009 r. przekształcającą go w ustawę i zmienionym następnie ustawą nr 14 z dnia 27 lutego 2009 r., który przewiduje, z wyłączeniem spółek, w których państwo posiada udział większościowy:

- nieważność decyzji o udzieleniu zamówienia na wykonanie usług rozliczania, obliczania i pobierania podatków oraz innych wpływów jednostek samorządu terytorialnego podmiotom, które nie spełniają przesłanki finansowej dotyczącej posiadania wpłaconego w całości kapitału zakładowego w kwocie 10 milionów EUR,
- obowiązek dostosowania własnego kapitału zakładowego do wyżej wymienionego minimalnego poziomu przez przedsiębiorstwa wpisane do odpowiedniego rejestru przedsiębiorstw prywatnych uprawnionych do prowadzenia działalności polegającej na rozliczaniu, obliczaniu i pobieraniu podatków oraz innych wpływów jednostek samorządu terytorialnego zgodnie z art. 53 ust. 3 dekretu ustawodawczego nr 446 z dnia 15 grudnia 1997 r. z późniejszymi zmianami,
- zakaz uzyskiwania nowych zamówień lub brania udziału w przetargach na udzielenie zamówienia na usługi polegające na rozliczaniu, obliczaniu i pobieraniu podatków oraz innych wpływów jednostek samorządu terytorialnego do czasu spełnienia

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 5/2012

wymogu dostosowania kapitału zakładowego, stoją na przeszkodzie prawidłowemu stosowaniu art. 15, i 16 dyrektywy [usługowej]?

2) Czy przepisy krajowe zawarte w art. 32 ust. 7a dekretu z mocą ustawy nr 185 z dnia 29 listopada 2008 r., dodanym przez ustawę nr 2 z dnia 28 stycznia 2009 r. przekształcającą go w ustawę i zmienionym następnie ustawą nr 14 z dnia 27 lutego 2009 r., które przewidują, z wyłączeniem spółek, w których państwo posiada większościowy udział,

- nieważność decyzji o udzieleniu zamówienia na wykonanie usług rozliczania, obliczania i pobierania podatków oraz innych wpływów jednostek samorządu terytorialnego przedsiębiorstwom, które nie spełniają przesłanki finansowej dotyczącej posiadania wpłaconego w całości kapitału zakładowego w kwocie 10 milionów EUR,
- obowiązek dostosowania własnego kapitału zakładowego do wyżej wymienionego minimalnego poziomu przez przedsiębiorstwa wpisane do odpowiedniego rejestru przedsiębiorstw prywatnych uprawnionych do prowadzenia działalności polegającej na rozliczaniu obliczaniu i pobieraniu podatków oraz innych wpływów jednostek samorządu terytorialnego zgodnie z art. 53 ust. 3 dekretu ustawodawczego nr 446 z dnia 15 grudnia 1997 r. z późniejszymi zmianami,
- zakaz uzyskiwania nowych zamówień lub brania udziału w przetargach na udzielenie zamówienia na usługi rozliczania, obliczania i pobierania podatków oraz innych wpływów jednostek samorządu terytorialnego do czasu spełnienia wymogu dostosowania kapitału zakładowego”

stoją na przeszkodzie prawidłowemu stosowaniu art. 3 WE, 10 WE, 43 WE, 49 WE i 81 WE?”

Analizując okoliczności badanej sprawy, Trybunał **odpowiedział na drugie pytanie**, wskazując że art. 43 WE i 49 WE powinny być interpretowane w ten sposób, że sprzeciwiają się one przepisowi takiemu, jak sporny w postępowaniu przed sądem krajowym, który przewiduje:

- obowiązek podmiotów gospodarczych, poza spółkami z większościowym kapitałem publicznym, dostosowania w odpowiednim przypadku do 10 milionów EUR kwoty w pełni wpłaconego minimalnego kapitału zakładowego, aby mogły one wykonywać działalność w zakresie obliczania, kontroli i poboru podatków i innych wpływów jednostek samorządu terytorialnego;
- nieważność decyzji o udzieleniu zamówienia na takie usługi podmiotom, które nie spełniają tego wymogu dotyczącego minimalnego kapitału zakładowego, i

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 5/2012

- zakaz uzyskiwania nowych zamówień lub brania udziału w przetargach na udzielenie zamówienia na takie usługi do czasu spełnienia wymogu dostosowania kapitału zakładowego.

Trybunał wskazał jednocześnie, że z uwagi na odpowiedź udzieloną na pytanie drugie oraz na rozważania zawarte w pkt 18 i 19 wyroku - **nie ma potrzeby rozstrzygnięcia pytania pierwszego.**

Biorąc powyższe pod uwagę, należy wskazać, że w sprawach połączonych **C-357/10 do C-359/10** mających za przedmiot skargę o stwierdzenie, na podstawie art. 267 TFUE, uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, złożoną przez *Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia (Włochy)*, postanowieniami z dnia 20 października 2009 r., które wpłynęły do Trybunału w dniu 19 lipca 2010 r., **Trybunał wydał następujący wyrok:**

Artykuły 43 WE i 49 WE powinny być interpretowane w ten sposób, że sprzeciwiają się one przepisowi takiemu, jak sporny w postępowaniu przed sądem krajowym, który przewiduje:

- obowiązek podmiotów gospodarczych, poza spółkami z większościovym kapitałem publicznym, dostosowania w odpowiednim przypadku do 10 milionów EUR kwoty w pełni wpłaconego minimalnego kapitału zakładowego, aby mogły one wykonywać działalność w zakresie obliczania, kontroli i poboru podatków i innych wpływów jednostek samorządu terytorialnego;
- nieważność decyzji o udzieleniu zamówienia na takie usługi podmiotom, które nie spełniają tego wymogu dotyczącego minimalnego kapitału zakładowego; i
- zakaz uzyskiwania nowych zamówień lub brania udziału w przetargach na udzielenie zamówienia na takie usługi do czasu spełnienia wymogu dostosowania kapitału zakładowego.

OPINIE PRAWNE

Publikowanie ogłoszeń w siedzibie zamawiającego poprzez zastosowanie elektronicznej tablicy informacyjnej (ekranu sterowanego dotykami)

Przepisy art. 40 ust. 1, 12a ust. 3, art. 92 ust. 2, art. 115 ust. 1 ustawy Pzp obligują zamawiającego do informowania uczestników postępowania o udzielenie zamówienia publicznego o wskazanych w tych przepisach czynnościach, tj. o:

- wszczęciu postępowania w trybie przetargu nieograniczonego (art. 40 ust. 1 ustawy Pzp);
- zmianie ogłoszenia o zamówieniu (art. 12a ust. 3 ustawy Pzp);
- wyborze oferty najkorzystniejszej (art. 92 ust. 2 ustawy Pzp) i
- wszczęciu postępowania w trybie konkursu (art. 115 ust. 1 ustawy Pzp)

poprzez zamieszczenie stosownych informacji *w miejscu publicznie dostępnym w siedzibie zamawiającego*.

Siedzibą zamawiającego, w której ma być zamieszczone ogłoszenie, informacja o jego zmianie, czy też o wyborze oferty najkorzystniejszej - jest budynek, w którym zamawiający prowadzi swoją działalność, a miejscem powszechnie dostępnym w tej siedzibie - jest miejsce, do którego osoby nie będące pracownikami zamawiającego mają swobodny dostęp, tj. bez przepustek, pozwoleń, haseł dostępu oraz opłat, itp., i w którym mogą zapoznać się bezpośrednio z treścią ogłoszenia/zmian do niego informacji o wyborze oferty najkorzystniejszej. Z powyższego wynika więc, że ustawodawca nie określa imperatywnie sposobu zamieszczenia wskazanych wyżej informacji w siedzibie zamawiającego, koncentrując się jedynie na zapewnieniu wszystkim zainteresowanym (nie tylko wykonawcom) nieskrępowanego dostępu do ich treści. Jakkolwiek dyspozycje omawianych przepisów realizowane są przez zamawiających z reguły poprzez zamieszczenie ogłoszenia/zmian w jego treści/informacji o wyborze oferty najkorzystniejszej w siedzibie zamawiającego na tzw. tablicy ogłoszeń, nie przekreśla to możliwości zamieszczenia ich w publicznie dostępnym miejscu w siedzibie zamawiającego w inny sposób, np. poprzez upublicznienie ogłoszenia/zmian w jego treści/informacji o wyborze za pośrednictwem ogólnie dostępnej elektronicznej tablicy informacyjnej (ekranu sterowanego dotykami),

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 5/2012

oznaczonej jako miejsce publikacji ogłoszeń i innych informacji o czynnościach podejmowanych przez zamawiającego w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego prowadzonych przez danego zamawiającego. Jeżeli zatem przyjęty przez zamawiającego sposób zamieszczenia ww. informacji w jego siedzibie nie będzie prowadził do ograniczeń w zakresie dostępu do nich dla wszystkich zainteresowanych, a w miejscu publicznie dostępnym w siedzibie zamawiającego znajdzie się również czytelna informacja o miejscu publikacji informacji, o których mowa m.in. w przepisach art. 40 ust. 1, 12a ust. 3, 92 ust. 2, czy 115 ust. 1 ustawy Pzp na sterowanej elektronicznie tablicy informacyjnej, można uznać go za spełniający warunek zamieszczenia „w miejscu publicznie dostępnym w siedzibie zamawiającego”.

Istotne jest więc, aby elektroniczna tablica informacyjna umożliwiająca publikację ogłoszenia/zmian jego treści/ informacji o wyborze oferty najkorzystniejszej przez zamawiającego oraz przeglądanie ww. informacji przez zainteresowane osoby, spełniała przesłankę nielimitowanej dostępności (brak opłat za korzystanie, czy haseł), umożliwiając swobodne przeglądanie informacji zamieszczonych przez danego zamawiającego. Powinna ona również znajdować się w siedzibie zamawiającego - w specjalnie wydzielonym do tego, w sposób jasny i czytelny oznaczonym - miejscu, do którego nieskrępowany dostęp ma każda osoba nie będąca pracownikiem zamawiającego, i która wyrazi wolę zapoznania się z treścią ogłoszeń/ zmian w ich treści/innych informacji o czynnościach podejmowanych przez zamawiającego w toku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Ponadto powinna być również zapewniona czysto techniczna możliwość zapoznania się z treścią ww. informacji w sposób nielimitowany, ciągły i bezpośredni poprzez dostęp do pełnej ich treści za pomocą prostej i jasnej instrukcji korzystania z ekranu dotykowego umożliwiającego zapoznanie się z ogłoszeniami/zmianami do nich w wersji elektronicznej.

Jeżeli zatem sposób publikacji informacji, o których mowa w art. 40 ust.1 , 12a ust. 3, 92 ust. 2, 115 ust. 1 ustawy Pzp za pośrednictwem elektronicznej tablicy informacyjnej umieszczonej w siedzibie zamawiającego odpowiada powyżej opisanym warunkom, należy uznać go za zgodny z przepisami ustawy – Prawo zamówień publicznych.

KONTROLA UDZIELANIA ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Zastosowanie trybu zamówienia z wolnej ręki na podst. art. 67 ust 1 pkt 6 ustawy Prawo zamówień publicznych – przykłady naruszeń stwierdzonych w toku kontroli przeprowadzonych przez Prezesa UZP

Ustawa Prawo zamówień publicznych, oprócz trybów podstawowych (przetarg nieograniczony i przetarg ograniczony), przewiduje także, możliwość przeprowadzenia postępowania w innych trybach, w tym trybie z wolnej ręki.

Mając na uwadze, że zastosowanie trybu zamówienia z wolnej ręki jest wyjątkiem od ogólnej zasady, przesłanki jego zastosowania należy interpretować ściśle a podmiot, który się na nie powołuje musi być w stanie je udowodnić.⁴

Warunkiem udzielenia zamówienia z wolnej ręki jest wystąpienie co najmniej jednej z okoliczności wymienionych w art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo Zamówień Publicznych⁵ (dalej ustawa Pzp).

Interpretacja w zakresie stosowania powyższych przesłanek zawarta została w *Wytycznych dotyczących interpretacji przesłanek pozwalających na przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w w trybie negocjacji z ogłoszeniem, dialogu konkurencyjnego, negocjacji bez ogłoszenia lub zamówienia z wolnej ręki, opracowanych zgodnie z zaleceniami Komisji Europejskiej przyjętymi przez Komitet Rady Ministrów w dniu 18 listopada 2010 r.*, które dostępne są na stronie internetowej Urzędu Zamówień Publicznych <http://www.uzp.gov.pl/>.

Jedną z takich przesłanek zezwalających na zastosowanie trybu z wolnej ręki jest okoliczność wymieniona w **art. 67 ust. 1 pkt 6 ustawy Pzp**. Zgodnie z tym przepisem zamawiający udziela w okresie 3 lat od udzielenia zamówienia podstawowego,

⁴ Orzeczenie ETS z dnia 28 marca 1996 r. w sprawie C-318/94 Komisja Europejska przeciwko Republice Federalnej Niemiec, pkt 13 oraz Orzeczenie ETS z dnia 10 kwietnia 2003 r. w połączonych sprawach C-28/01 Komisja Europejska przeciwko Republice Federalnej Niemiec, pkt 58; wyrok SN z dnia 6 lipca 2001 r. sygn. akt III EN 16/01, wyrok NSA z dnia 28 lutego 2003 r. sygn. akt II SA 2064/01

⁵ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 z późn. zm.

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 5/2012

dotychczasowemu wykonawcy usług lub robót budowlanych zamówień uzupełniających, stanowiących nie więcej niż 50% wartości zamówienia podstawowego i polegających na powtórzeniu tego samego rodzaju zamówień, jeżeli zamówienie podstawowe zostało udzielone w trybie przetargu nieograniczonego lub ograniczonego, a zamówienie uzupełniające było przewidziane w ogłoszeniu o zamówieniu dla zamówienia podstawowego i jest zgodne z przedmiotem zamówienia podstawowego.

Zamawiający może zatem udzielić zamówień uzupełniających w trybie z wolnej ręki na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 6 ustawy Pzp:

- w okresie 3 lat od udzielenia zamówienia podstawowego - przy czym za moment udzielenia zamówienia podstawowego należy uznać podpisanie umowy z danym wykonawcą a nie zakończenie realizacji zamówienia podstawowego.⁶ Okres trzech lat od dnia udzielenia zamówienia podstawowego, to okres liczony od dnia podpisania umowy w sprawie zamówienia publicznego (zamówienia podstawowego), do dnia udzielenia ostatniego zamówienia uzupełniającego, a nie do dnia, w którym zostało wykonane ostatnie zamówienie uzupełniające. Zamówienia uzupełniające mogą być wykonywane przez okres dłuższy niż 3 lata, licząc od dnia udzielenia zamówienia, jeżeli zostały udzielone przed upływem tego terminu,
 - dotychczasowemu wykonawcy usług lub robót budowlanych,
 - stanowiących maksymalnie 50% wartości zamówienia podstawowego, czyli szacunkowej wartości zamówienia podstawowego – netto⁷ (inaczej niż w przypadku zamówień dodatkowych gdzie mowa jest o wartości realizowanego zamówienia – czyli wynagrodzenia określonego w umowie). Zamówienia uzupełniające muszą być przewidziane już na etapie przygotowania specyfikacji istotnych warunków zamówienia do zamówienia podstawowego. W przypadku postępowania z ofertami częściowymi (art. 83 ust. 2 ustawy Pzp) zamówieniem podstawowym od którego, należy obliczać wartość zamówienia uzupełniającego, jest każda z części zamówienia, na którą można złożyć ofertę częściową,
- 1) polegających na powtórzeniu tego samego rodzaju robót budowlanych lub usług

⁶ Orzeczenie ETS z dnia 14 września 2004 r. w sprawie C-385/02 Komisja Europejska przeciwko Republice Włoskiej (Zbiory orzecznictwa TE 2004 r., str. I – 08121)

⁷ Zgodnie z art. 32 ustawy Pzp – podstawą ustalenia wartości zamówienia jest całkowite szacunkowe wynagrodzenie wykonawcy, bez podatku od towarów i usług ustalone przez zamawiającego z należytą starannością.

co zamówienie podstawowe, zamówienia uzupełniające muszą zaliczać się do tego samego rodzaju co podstawowe,

- 2) jeżeli zamówienie podstawowe zostało udzielone w trybie przetargu nieograniczonego lub ograniczonego a zamówienie uzupełniające było przewidziane w ogłoszeniu o zamówieniu dla zamówienia podstawowego i jest zgodne z przedmiotem zamówienia podstawowego.⁸

Reasumując z zamówieniem uzupełniającym określonym w art. 67 ust. 1 pkt 6 ustawy Pzp mamy do czynienia wówczas, gdy zamawiający planując udzielić zamówienia podstawowego w trybie przetargu nieograniczonego lub ograniczonego, przewiduje możliwość wystąpienia konieczności wykonania robót lub usług wykraczających poza zakres zamówienia podstawowego a przyszłe zamówienia mają polegać na powtórzeniu tego samego rodzaju zamówienia.

Poniżej wymienione zostały przykładowe naruszenia wykazane w toku kontroli postępowań o udzielenie zamówień wszczętych w trybie z wolnej ręki na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 6 ustawy Pzp.

Przykład nr 1

Przedmiotem kontroli było postępowanie na wykonanie robót budowlanych uzupełniających inwestycji pn. "Budowa wielofunkcyjnej hali sportowo – widowiskowej".

Zamawiający udzielił zamówienia w trybie przetargu nieograniczonego na wykonanie II i III etapu robót budowlanych inwestycji pn. "Budowa wielofunkcyjnej hali sportowo – widowiskowej" (zamówienie podstawowe). Specyfikacja istotnych warunków zamówienia podstawowego przewidywała możliwość udzielenia dalszych zamówień (wyłączonych z zamówienia podstawowego), których przedmiotem były roboty budowlane w zakresie instalacji sanitarnych i elektrycznych niskoprądowych w budynku hali wraz z instalacjami i

⁸ Wzór ogłoszenia o zamówieniu stanowi załącznik nr 1 do Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 2010 r. w sprawie wzorów ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych (Dz. U. Nr 12, poz. 69). Zgodnie z rozporządzeniem, informacje o tym, czy przewiduje się udzielenie zamówień uzupełniających i określenie przedmiotu oraz wielkości lub zakresu zamówień uzupełniających zamieszcza się w sekcji II ogłoszenia "Przedmiot zamówienia", w pkt II.1.4.

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 5/2012

urządzeniami technicznymi. Wyżej wymienione zakresy robót zamawiający zamierzał zlecić do wykonania w ramach oddzielnie prowadzonych postępowań wielopremiotowych tj.:

1) roboty w zakresie instalacji niskoprądowych objęte były postępowaniem prowadzonym w trybie dialogu konkurencyjnego,

2) roboty związane z instalacjami gospodarki ciepła i chłodu oraz wentylacji i klimatyzacji były przedmiotem negocjacji z ogłoszeniem, na udzielenie koncesji na roboty budowlane.

Obydwa ww. postępowania zostały unieważnione z powodu wystąpienia istotnej zmiany okoliczności, powodującej, że prowadzenie postępowania lub wykonanie zamówienia nie leży w interesie publicznym, czego nie można było wcześniej przewidzieć (art. 93 ust. 1 pkt 6 ustawy Pzp).

Następnie zamawiający podjął decyzję o wszczęciu postępowania na powyższe przedmioty zamówienia w trybie zamówienia z wolnej ręki na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 6 ustawy Pzp, tym samym traktując je jak zamówienia uzupełniające, pomimo określenia w specyfikacji, że ww. grupy robót przeznaczone były do wykonania przez innych wykonawców, a nie przez wykonawcę zamówienia podstawowego. Co więcej, w specyfikacji istotnych warunków zamówienia był zapis wskazujący na następujące okoliczności udzielenia zamówień uzupełniających:

- wystąpienia kolizji z dotychczasowym uzbrojeniem,
- wystąpienia nieprzewidzianych warunków gruntowo – wodnych
- wystąpienia konieczności wprowadzenia zmian projektowych
- wprowadzenie korekt rozwiązań zamiennych (materiałów użytkowych lub wyposażenia)
- uwzględnienie wniosków przyszłego użytkownika obiektu
- wystąpienia innych usług i robót nie wymienionych w przedmiocie zamówienia.

Okoliczności wymienione w powyższym zapisie są sprzeczne z przesłankami udzielenia robót uzupełniających określonymi w art. 67 ust 1 pkt 6 ustawy Pzp (okoliczności nie wskazują na przewidzianą przez zamawiającego wolę powtórzenia tego samego rodzaju zamówień, co w zamówieniu podstawowym, co więcej podkreślają nieprzewidywalność “zamówień uzupełniających”). Nieprzewidywalne i niezawinione przez zamawiającego mogą być zamówienia dodatkowe, zamówienia uzupełniające z samej swojej istoty, muszą zostać określone już na etapie przygotowania zamówienia podstawowego.

Podsumowując:

- **roboty wyłączone z zamówienia podstawowego i planowane do udzielenia**

innym wykonawcom, niż wykonawca zamówienia podstawowego nie mogą zostać uznane jako roboty uzupełniające,

- **za roboty uzupełniające nie mogą również zostać uznane roboty nie przewidziane w siwz zamówienia podstawowego,**
- **zamawiający nie dość, że nie wyraził w siwz woli powtórzenia tego samego rodzaju zamówień co w zamówieniu podstawowym, to dodatkowo podkreślił "nieprzewidywalność" zamówień uzupełniających myląc tym samym zamówienie uzupełniające z dodatkowym.**

Przykład nr 2

Przedmiotem kontroli było postępowanie na wykonanie robót budowlanych uzupełniających inwestycji pn. "Budowa chodnika i ogrodzenia przy Zespole Szkół w gminie Y".

Zamawiający udzielił zamówienia w trybie przetargu nieograniczonego na wykonanie robót budowlanych inwestycji pn. "Modernizacja drogi gminnej przy ul. X w gminie Y oraz budowę ciągu pieszego przy Zespole Szkół w gminie Y" (zamówienie podstawowe). Przedmiotem zamówienia wszczętego w trybie z wolnej ręki na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 6 była budowa chodnika z kostki brukowej oraz ogrodzenia przy Zespole Szkół, który zgodnie z przedmiarem robót, obejmował:

1. przygotowanie terenu pod ogrodzenie (demontaż istniejącego ogrodzenia, usunięcie ziemi urodzajnej o gr. 15 cm, wywóz ziemi samochodami samowyladowawczymi na odległość do 1 km),
2. wykonanie nowego ogrodzenia (ogrodzenie z paneli ogrodzeniowych wys. 1,63 m na słupkach ogrodzeniowych 60 x 40 wys. 2,20 m, montaż bramy uchylnej 6400 x 1600, montaż bramy uchylnej 5000 x 1600, montaż furtki),
3. wykonanie chodników z kostki brukowej (podbudowa wykonana ręcznie z gruntu stabilizowanego cementem, podbudowa z kruszywa łamanego, obrzeża betonowe o wymiarach 20 x 6 na podsypce piaskowej, nawierzchnia z kostki brukowej betonowej grubości 6 cm na podsypce piaskowej, bariery ochronne stalowe o masie 24,000 kg/m).

Zamówienie podstawowe na "Modernizację drogi gminnej w Y przy ul. X oraz budowę ciągu pieszego przy Zespole Szkół obejmowało swym zakresem wykonanie:

1. ciągu pieszego przy Zespole Szkół (roboty ziemne, nawierzchnie z asfaltobetonu,

chodnik z kostki brukowej)

2. modernizacja drogi gminnej w gminie Y przy ul. X (roboty ziemne, roboty rozbiórkowe, modernizacja istniejącej ulicy o nawierzchni z asfaltobetonu + parking, chodnik, przepust).

Biorąc pod uwagę zakres świadczeń przewidziany w obu ww. postępowaniach należy uznać, że ich charakter jest zasadniczo odmienny. Głównym elementem zamówienia uzupełniającego było wykonanie ogrodzenia, nieprzewidzianego w zakresie prac zadania podstawowego. Jedynie część zamówienia uzupełniającego tj. budowa chodnika o wartości 11% całego zamówienia stanowiła pracę tożsamą z zamówieniem podstawowym. W związku z powyższym należy uznać, że przedmiotowe zamówienie rodzajowo nie polega na powtórzeniu tego samego zamówienia i w związku z tym nie może być traktowane jako zamówienie uzupełniające. Podobne stanowisko zostało wyrażone w orzecznictwie Krajowej Izby Odwoławczej, która uznała, że zgodnie z art. 67 ust 1 pkt 6 ustawy Pzp, w zakresie zamówień uzupełniających mogą wchodzić jedynie zamówienia tego samego rodzaju, co zamówienie podstawowe, a warunkiem możliwości ich udzielenia jest m.in. zgodność z przedmiotem zamówienia podstawowego⁹.

Podsumowując:

- **przedmiotowe zamówienie było rodzajowo odmienne od robót przewidzianych w siwz zamówienia podstawowego,**
- **za roboty uzupełniające nie mogą również zostać uznane roboty nie przewidziane w siwz zamówienia podstawowego.**

Przykład nr 3

Przedmiotem kontroli było postępowanie na wykonanie usługi pn. "Wykonanie systemu biletowego oraz systemu wsparcia sprzedaży z obsługą płatności bezgotówkowych".

Zamawiający udzielił zamówienia podstawowego w trybie przetargu ograniczonego na wykonanie robót budowlanych inwestycji pn. "Drugi etap robót budowlanych dotyczących budowy stadionu piłkarskiego w X" (zamówienie podstawowe). Zamawiający przewidział w pkt XV.3 siwz zamówienia podstawowego możliwość udzielenia zamówień uzupełniających,

⁹ Wyrok KIO z dnia 8 czerwca 2009 r. sygn. akt 674/09

w zakresie wykonania systemów teletechnicznych, elektronicznych, telekomunikacyjnych i teleinformatycznych dotyczących przedmiotu zamówienia.

Zamówienie podstawowe, obejmowało swym zakresem wykonanie budowli nadziemnych, konstrukcji dachowej, oświetlenia terenu, budowy urządzeń melioracyjnych, instalacji wodociągowych, kanalizacyjnych, tryskaczowych, grzewczych, technologii kuchni, instalowaniu wind, przeciwpożarowej, instalacjach teletechnicznych w zakresie systemów automatyki BMS i dźwiękowego systemu ostrzegawczego (DSO) oraz kanalizacji teletechnicznej. Zamawiający nie przewidział jednak w siwz zamówienia podstawowego realizacji systemów biletowych z obsługą wsparcia płatności bezgotówkowej.

Zamawiający uzasadniając wybór trybu zamówienia z wolnej ręki wskazał na prace wykonywane przez Wykonawcę w ramach zamówienia podstawowego, obejmujące wykonanie systemów teletechnicznych, elektronicznych, telekomunikacyjnych i teleinformatycznych. Jako szczegółowe pozycje wskazano następujące pozycje kosztorysu:

- 04.11 **Instalacje stałoprądowe przeciwpożarowe**; system sygnalizacji pożaru SSP wraz z systemami oddymiania i napowietrzania grawitacyjnego,
- 04.15 **Instalacja Automatyki BMS**; system automatyki BMS (system cyfrowy zbudowany na bazie centralnego systemu komputerowego, bazujący na otwartych protokołach oraz standardach IP, wykonany w oparciu o technologię LonWorks; obejmuje m.in. automatykę sterowania oraz monitoring central wentylacyjnych, wentylatorów wyciągowych, wentylatorów pożarowych, maszynowni chłodu, węzła cieplnego, ogrzewania podłogowego, klimakonwektorów, oświetlenia, instalacji elektrycznych),
- 05.01 **Dźwiękowy system ostrzegawczy** zintegrowany z systemem nagłośnienia ogólnego, oraz
- 06.02.02a **Kanalizacja teletechniczna.**

Zamówienie wszczęte w trybie z wolnej ręki na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 6 dotyczyło wyłącznie instalacji wskazanych systemów teleinformatycznych na budowanym Stadionie Piłkarskim w X i polegało na wykonaniu:

1. systemu biletowego, będącego jednym z systemów teletechnicznych niezbędnych do sprawnego funkcjonowania stadionu piłkarskiego,
2. teleinformatycznego systemu wsparcia sprzedaży bezgotówkowej.

Zamawiający uznał, że skoro przy wykonywaniu zamówienia uzupełniającego będzie realizował systemy w tych samych branżach, co przewidziane w zamówieniu podstawowym

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 5/2012

to zlecane roboty w ramach zamówienia uzupełniającego są rodzajowo zbieżne z zakresem zamówienia podstawowego.

Analizując poszczególne elementy ww. pozycji w przekazanym przez zamawiającego rozliczeniu, przedstawiającym wykonany zakres prac i finansowe zaawansowanie robót wskazać należy, że obejmowały one następujący zakres:

- Instalacje stałoprądowe przeciwpożarowe (SSP): dostawa rur winidurowych, przewodów kabelkowych oraz kabla, dostawa modułowej centrali alarmowej, prace montażowe: czujek oraz gniazd pożarowych, ręcznych ostrzegaczy pożaru, modułu we/wy oraz innych urządzeń, przygotowanie i testowanie oprogramowania SSP;
- Instalacja Automatyki BMS: montaż i okablowanie aparatury obiektowej, podłączenie pomp obiegowych, dostawa szaf i tablic pomiarowych regulacyjnych i sterowniczych, pomiary instalacji elektrycznych oraz wykonanie rysunków warsztatowych;
- Dźwiękowy system ostrzegawczy: dostawa kabla oraz przewodów kabelkowych, montaż uchwytów kabelkowych, instalacja urządzeń wzmacniających i zasilających DSO, głośników DSO, mikrofonu strażaka oraz uruchomienie instalacji DSO;
- Kanalizacja teletechniczna: budowa studni kablowych, wyprowadzenie instalacji ze studni kablowych oraz ułożenie kanalizacji kablowej.

Zgodnie z umową zawartą w wyniku przeprowadzonego postępowania w trybie z wolnej ręki oraz załącznika nr 2 do tegoż aktu umowy, zatytułowanego „Wykaz materiałów i urządzeń płatnych po dostarczeniu na Plac Budowy”, całość wynagrodzenia należnego wykonawcy obejmowała dostarczenie wymienionych w ww. załączniku materiałów i urządzeń:

1. w ramach systemu wsparcia sprzedaży z obsługą płatności bezgotówkowych:
 - sprzęt komputerowy firmy Hewlett-Packard wraz z oprogramowaniem oraz licencjami niezbędnymi do ich uruchomienia w ramach systemu;
 - interfejs dla aplikacji bezgotówkowej sprzedaży wraz z 3-letnią gwarancją,
 - 145 sztuk terminali dla punktów sprzedaży WS 4 LX firmy Micros Systems Inc.
2. w ramach systemu biletowego:
 - montaż czytników TRI-READER (TR-120) firmy Fortress GB Ltd. oraz sprzętu wspomagającego na bramkach;
 - system SMART STADIUM firmy Fortress GB Ltd. wraz z oprogramowaniem towarzyszącym;

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 5/2012

- serwer bramek wraz z oprogramowaniem towarzyszącym;
- licencja na system sprzedaży biletów SRO firmy TOPTIX Ltd. wraz z oprogramowaniem oraz sprzętem towarzyszącym.

Porównanie zakresu przedmiotowego zamówienia podstawowego oraz zamówienia, którego dotyczyło zawiadomienie, powoduje, iż nie sposób potraktować zakresu przedmiotowego zamówienia uzupełniającego za rodzajowo tożsamy z robotami przewidzianymi w ramach zamówienia podstawowego. Biorąc pod uwagę zakres świadczeń przewidziany w obu ww. postępowaniach, wynikający także z ich rozliczeń, należy uznać, iż ich charakter jest zasadniczo odmienny. Zamawiający nie wykazał, że wszystkie prace objęte zamówieniem uzupełniającym polegały na powtórzeniu tego samego rodzaju zamówień co zamówienie podstawowe.

O tożsamości rodzajowej przedmiotowego zamówienia z zamówieniem podstawowym nie świadczy fakt, iż jego zakres obejmuje prace wykonywane w ramach tej samej branży tj. instalacje teletechniczne, elektroniczne, telekomunikacyjne i teleinformatyczne. Opracowanie systemu komputerowego wraz z dostarczeniem niezbędnego do jego działania sprzętu i oprogramowania, a w zasadzie dostawa gotowych rozwiązań opracowanych przez inne podmioty oraz ich wdrożenie i uruchomienie, jest zasadniczo różne od prac instalacyjno-technicznych, które wchodzi w zakres przywoływanych przez Zamawiającego branżowych robót w ramach budowy obiektu sportowego. Fakt, iż systemy te będą korzystać z instalacji teletechnicznych czy teleinformatycznych i będą do nich włączone, nie oznacza, iż można je traktować jako rodzajowo tożsame. Akceptacja takiego stanowiska stanowiłaby nadmierne poszerzenie wyjątku przewidzianego ustawą, który winien być interpretowany ściśle. Nie jest bowiem wystarczające dla udzielenia zamówienia uzupełniającego, aby przewidziany w nim zakres był związany z zamówieniem podstawowym, lecz wymagane jest powtórzenie tego samego rodzaju zamówień.

Należy uznać, że przedmiotowe zamówienie jest zatem rodzajowo odmienne od robót przewidzianych w siwz zamówienia podstawowego i nie może być traktowane jako zamówienie uzupełniające. Podobne stanowisko wyrażane było w orzecznictwie Krajowej Izby Odwoławczej, która uznała, że zgodnie z [art. 67 ust. 1 pkt 6](#) ustawy, w zakres zamówień uzupełniających mogą wchodzić jedynie zamówienia tego samego rodzaju, co zamówienie podstawowe, a warunkiem możliwości ich udzielenia jest m.in. zgodność z przedmiotem zamówienia podstawowego.

Podsumowując:

- **przedmiotowe zamówienie było rodzajowo odmienne od robót przewidzianych w siwz zamówienia podstawowego**
- **za roboty uzupełniające nie mogą również zostać uznane roboty nie przewidziane w siwz zamówienia podstawowego.**

ORZECZNICTWO W ZAKRESIE ZAMÓWIENI PUBLICZNYCH

Bieżące orzecznictwo Krajowej Izby Odwoławczej oraz sądów okręgowych

Wyrok KIO z dnia 30 marca 2012 sygn. akt KIO 482/12 dotyczący złożenia wadliwego pełnomocnictwa

W ocenie Izby przywołane przez przystępującego okoliczności faktyczne nie stanowiły przesłanki do odrzucenia odwołania na podstawie art. 189 ust. 2 pkt 2 ustawy Pzp, lecz przesłankę do zastosowania procedury wezwania do usunięcia braków formalnych zgodnie z art. 187 ust. 7 w zw. z art. 187 ust. 3 ustawy Pzp. Złożenie pełnomocnictwa wadliwego, które nie potwierdza umocowania do wniesienia odwołania, należy bowiem utożsamić w skutkach z brakiem pełnomocnictwa, co podlega procedurze przewidzianej art. 187 ust. 3 i 7 ustawy Pzp (por. wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 17 stycznia 2012 r. wydany w sprawie o sygn. akt V Ca 2739/11). Brak było także podstaw do zwrotu odwołania bez wypełnienia procedury wezwania do uzupełnienia braków formalnych odwołania. Wezwanie w powyższym zakresie zostało dokonane postanowieniem Krajowej Izby Odwoławczej w dniu 15 marca 2012 r., a w jego następstwie odwołujący złożył w wymaganym terminie pełnomocnictwo z 8 marca 2012 r. potwierdzające w prawidłowy sposób umocowanie do wniesienia odwołania. Dodatkowo pełnomocnictwo zostało podpisane przez obu członków konsorcjum, więc dokumentowi można było przypisać znamiona uchwały, o której mowa w umowie konsorcjum. Tym samym brak było podstaw do odrzucenia odwołania na podstawie art. 189 ust. 2 pkt 2 ustawy Pzp.

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok KIO z dnia 30 marca 2012 sygn. akt KIO 561/12 dotyczący formy jaką powinien mieć dokument zawierający zobowiązanie podmiotu trzeciego do dysponowania określonym potencjałem

Art. 26 ust. 2b ustawy Pzp wskazuje na możliwość powoływania się przez wykonawcę na potencjał podmiotu trzeciego przy ocenie spełniania warunków udziału w postępowaniu.

Możliwość dysponowania tym potencjałem przy realizacji zamówienia powinna być zamawiającemu udowodniona przez wykonawcę. Jako jeden, przykładowy i szczególny dowód potwierdzający powyższe, ustawodawca we wskazanym przepisie przewidział pisemne zobowiązanie podmiotu trzeciego do oddania mu do dysponowania określonego rodzaju zasób. Powyższe faktycznie oznacza, że wykonawca mógłby posługiwać się także innego rodzaju dowodami (np. zawarta umowa o współpracy tych podmiotów), jednakże przywołany w przepisie ustawy szczególny dowód, najczęściej zresztą wykorzystywany w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego, ma zastrzeżoną także wskazanym przepisem ustawy formę. Ustawodawca wymaga, aby było to zobowiązanie składane w formie pisemnej. Skoro więc ustawodawca w przepisie ustawy Pzp zastrzegł określoną formę dla tego dokumentu powinna być ona dotrzymana dla udowodnienia Zamawiającemu dysponowania określonym potencjałem podmiotu trzeciego i tym samym dla udowodnienia spełniania przez Odwołującego warunków udziału w postępowaniu. Nie można zgodzić się z Odwołującym, że skoro forma ta została przewidziana w odniesieniu do jedynie przykładowo wymienionego w art. 26 ust. 2b ustawy Pzp dokumentu, innego rodzaju dokumentem będzie kserokopia zobowiązania podmiotu trzeciego potwierdzona za zgodność z oryginałem przez wykonawcę. Taki kierunek wykładni wskazanego przepisu prowadziłby do wykładni *contra legem*. Skoro bowiem ustawodawca przewidział dla konkretnego dokumentu jego formę (pisemną), niedopuszczalne jest twierdzenie, że zmiana formy tego samego dokumentu (kopia potwierdzona za zgodność z oryginałem) prowadzi do zmiany rodzaju dokumentu (stanowi o innym dokumencie).

Izba nie może także zgodzić się z twierdzeniem Odwołującego, że w odniesieniu do dokumentu zobowiązania podmiotu trzeciego mają zastosowanie reguły potwierdzania za zgodność z oryginałem przewidziane w przepisach rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 2009 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane (Dz. U Nr 226, poz. 1817). Reguły te mają zastosowanie do dokumentów, o których mowa we wskazanym rozporządzeniu, tj. do dokumentów podmiotowych, których zamknięty katalog został określony w przepisach tego właśnie rozporządzenia oraz w odniesieniu do dokumentów przedmiotowych, których katalog o charakterze otwartym został określony także przepisami tego rozporządzenia. Tym samym tylko dokumenty, których dotyczy wskazane rozporządzenie mogą być składane w formie kserokopii potwierdzanej za zgodność z oryginałem co do zasady przez wykonawcę. Zobowiązanie podmiotu trzeciego, jako szczególny – jak wskazano – dokument zostało przewidziane w przepisach samej ustawy. Ustawodawca zastrzegł ten szczególny dokument przedkładany także na potwierdzanie spełniania warunków udziału w postępowaniu, ale

w sposób wyjątkowy, w sytuacji, kiedy sam wykonawca nie jest w stanie wykazać się spełnianiem warunków podmiotowych samodzielnie i zmuszony jest skorzystać z zasobów innego podmiotu, który o zamówienie publiczne nie ubiega się i zasadniczo nie podlega weryfikacji przez Zamawiającego. W takiej wyjątkowej sytuacji ustawodawca dopuszczając możliwość posługiwania się potencjałem tego podmiotu trzeciego w przepisach samej ustawy określił przykładowy dokument, który udowadnia posługiwanie się tym potencjałem, przewidując jednocześnie formę dla tego dokumentu.

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok KIO z dnia 3 kwietnia 2012 r., sygn. akt 556/12 dotyczący poprawiania innych omyłek polegających na niezgodności oferty ze specyfikacją istotnych warunków zamówienia, niepowodujących istotnych zmian w treści oferty (art. 87 ust 2 pkt 3 Pzp).

(...) zdaniem Izby zasadą jest, że wykonawca chce złożyć ofertę zgodnie z siwz, a niezgodności, które popełnia, stanowią niezamierzone omyłki. Okoliczność ta podlega weryfikacji, bowiem wykonawca musi wyrazić zgodę na poprawienie niezgodności. Jeśli jego zamiarem było złożenie oświadczenia woli (oferty) nieodpowiadającego siwz, nie wyraził zgody na poprawienie stwierdzonej niezgodności, a jego oferta będzie podlegała odrzuceniu na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 7 Pzp. Weryfikacji charakteru niezgodności treści oferty z treścią siwz służy także procedura wyjaśniania treści oferty opisana w art. 87 ust. 1 Pzp, która może poprzedzać dokonanie poprawek w treści oferty wykonawcy. Z żadnego bowiem przepisu ustawy, w szczególności z regulacji zawartych w art. 87 Pzp, nie wynika zakaz poprzedzenia takiego poprawienia wezwaniem do wyjaśnień treści oferty, jak również zakaz skorzystania w tym celu z otrzymanych w ich wyniku informacji. Jak zostało wskazane przez Izbę w wyroku z 5 sierpnia 2009 r. (sygn. akt KIO/UZP 959/09) „zastosowanie art. 87 ust. 2 pkt 3 jak najbardziej może zostać poprzedzone wyjaśnieniami, o których stanowi ust. 1 przywołanego przepisu, zmierzającymi do ustalenia rzeczywistej treści oferty oraz charakteru i rodzaju, czy samej potrzeby wprowadzenia ewentualnych zmian w jej treści” (tak też wyrok KIO z dnia 12 czerwca 2011 r., sygn. akt KIO 1366/11 oraz wyrok KIO z dnia 14 kwietnia 2011 r., sygn. akt KIO 689/11).

Możliwe będzie także prawidłowe rozliczenie umowy. Uwzględniając kosztorysowy charakter wynagrodzenia jedyną konsekwencją przyjęcia ceny 0 zł za pozycje 3.4 przedmiaru

robót jest, iż odwołujący za prace opisane w tej pozycji nie będzie mógł domagać się dodatkowego wynagrodzenia.

Izba nie oceniła stwierdzonych w kosztorysie ofertowym odwołującego omyłek jako „istotne”. W tej kwestii Izba podziela pogląd wyrażony przez Sąd Okręgowy w Krakowie w wyroku z dnia 23 kwietnia 2009 r. (sygn. akt XII Ga 102/09), że kwalifikator „istotnych zmian” „należy odnosić do całości treści oferty (...) biorąc pod uwagę przedmiot zamówienia i całość oferty”. Dalej Sąd wyjaśnił, iż „ocena, czy poprawienie innej omyłki przez zamawiającego powoduje (lub nie) istotną zmianę treści oferty, musi być dokonane na tle konkretnego stanu faktycznego. To co w ramach danego zamówienia może prowadzić do istotnej zmiany treści oferty, nie musi rodzić takiego efektu przy ocenie ofert innego podobnego zamówienia”.

Izba podkreśla, iż niewątpliwie przepis art. 87 ust. 2 pkt 3 ustawy ma charakter relatywny – ustawodawca posłużył się w nim pojęciem nieostrym „omyłki niepowodującej istotnych zmian w treści oferty” tworząc normę o charakterze ocennym. Odniesienie art. 87 ust. 2 pkt 3 ustawy do konkretnego przypadku podlega jednak na obiektywizacji – ustaleniu, czy z punktu widzenia celu danego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego – wyboru oferty najkorzystniejszej w rozumieniu art. 91 ust. 1 ustawy, zaspokajającej merytoryczne oczekiwania i potrzeby zamawiającego, jest doniosłe faktycznie lub prawnie (tak wyrok KIO z dnia 1 czerwca 2011 r., sygn. akt KIO 1064/11).

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok KIO z dnia 10 kwietnia 2012 sygn. akt KIO 588/12 dotyczący błędnego obliczenia ceny poprzez błędne określenie stawki VAT

Izba podziela stanowisko zamawiającego w zakresie obciążającego go obowiązku zachowania wymogów formalnych w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego oraz obowiązku odrzucenia oferty wykonawcy, gdy spełnione są przesłanki wynikające z art. 89 ust. 1 pkt 6 ustawy, co jednoznacznie podkreślono w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2011 r., sygn. akt III CZP 52/11: „Określenie w ofercie ceny brutto z uwzględnieniem nieprawidłowej stawki podatku od towarów i usług stanowi błąd w obliczeniu ceny, jeżeli brak jest ustawowych przesłanek wystąpienia omyłki (art. 89 ust. 1 pkt 6 w związku z art. 87 ust. 2 pkt 3 ustawy Prawo zamówień publicznych (...))”. Niewłaściwe

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 5/2012

wskazanie kwoty VAT, jako czynnika cenotwórczego, przy sformułowaniu postanowień w siwz w rozpoznawanej sprawie, zobowiązujące wykonawców do podania kwoty podatku VAT z uwzględnieniem stawki obowiązującej w dniu składania ofert, nie podlega poprawieniu na podstawie art. 87 ust. 2 pkt 2 lub 3 ustawy i stanowi błąd w obliczeniu ceny oferty.

Wskazanie „0,00” zł w ofercie odwołującego - kwoty podatku VAT, ze względu na status wykonawców, zasadnie budziło wątpliwości zamawiającego. Żądanie wyjaśnień z jakim zwrócił się zamawiający do odwołującego na podstawie art. 87 ust. 1 ustawy było związane. Stosowna do wezwania była odpowiedź (pisma - z dnia 13 marca 2012 r. zamawiającego i z dnia 14 marca 2012 r. odwołującego). W doktrynie i orzecznictwie, w tym Izby, jednoznacznie przyjmuje się, że zamawiający oczekując wyczerpujących wyjaśnień zobowiązany jest wskazać wątpliwe zakresy oferty. W jednym z orzeczeń dotyczących wezwania wykonawcy do złożenia wyjaśnień, Sąd Okręgowy w Olsztynie w wyroku z dnia 9 grudnia 2010 r. sygn. akt V Ga 122/10 uznał, że o wezwaniu przesądzają uzasadnione wątpliwości zamawiającego, a pytanie skierowane do wykonawcy powinno wskazywać elementy oferty, które podczas jej badania wzbudziły wątpliwości, co których zamawiający oczekuje wyjaśnień, a także zakres oczekiwanych wyjaśnień.

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok KIO z dnia 16 kwietnia 2012 r., sygn. akt: KIO 622 /12 dotyczący nieprawidłowej oceny spełniania warunków udziału w postępowaniu.

Zamawiający bezpodstawnie uznał, że Przystępujący Necks wykazał znajdowanie się w wymaganej przez s.i.w.z. sytuacji ekonomiczno-finansowej. Warunki udziału w postępowaniu, w tym warunek dotyczący sytuacji ekonomicznej i finansowej, o którym mowa w art. 22 ust. 1 pkt 4, pozwalają na zminimalizowanie ryzyka udzielenia zamówienia wykonawcy niezdolnemu do jego wykonania. Każdemu zamawiającemu przysługuje przy tym uprawnienie do sprecyzowania tych warunków tak, aby zamówienie zostało udzielone wykonawcy, który nie tylko przedstawił najkorzystniejszą przedmiotowo ofertę z punktu widzenia kryteriów wyboru oferty najkorzystniejszej, lecz jest także podmiotem zdolnym do jego wykonania z uwagi na cechowanie się odpowiednią wiarygodnością, również ekonomiczną i finansową. W tym celu zamawiający formułują dla prowadzonych postępowań opis sposobu dokonywania oceny spełniania warunków, o których mowa w art. 22 ust. 1 pzp. Zgodnie z art. 22 ust. 4 pzp opis ten powinien być związany z przedmiotem zamówienia oraz

proporcjonalny do przedmiotu zamówienia. W pkt. 14.11 s.i.w.z. Zamawiający sprecyzował, że uzna za zdolnego do wykonania zamówienia wykonawcę, który posiada środki finansowe lub zdolność kredytową w wysokości nie mniejszej niż wartość brutto składanej oferty. Ponieważ Zamawiający dopuścił składanie ofert częściowych na którekolwiek z 12 zadań lub jakąkolwiek ich kombinację, to sformułowany opis oceny spełniania warunku musiał uwzględniać konieczność zweryfikowania wymaganego potencjału przez pryzmat liczby zadań, na które została złożona dana oferta. Użycie liczby pojedynczej w zwrocie „wartość oferty brutto danego zadania” wiąże się jedynie z tym, że przedmiotem każdej oferty musiało być co najmniej jedno z zadań.

Izba nie dopatrzyła się w sformułowanym w pkt. 14.11 s.i.w.z. opisie sposobu spełniania warunku niejednoznaczności sugerowanej na rozprawie przez Zamawiającego. W szczególności nielogiczna jest argumentacja zaprezentowana przez Zamawiającego w odpowiedzi na odwołanie. Wynika z niej, że Przystępujący Necks, który złożył ofertę na 6 zadań jednocześnie, został uznany za dolnego do ich wykonania z uwagi na wykazanie zdolności kredytowej odpowiadającej zadaniu o najwyższej wartości spośród nich. Zamawiający odstąpił zatem w przypadku Przystępującego Necks od badania jego zdolności podmiotowej do wykonania wszystkich tych zadań jednocześnie, lecz ocenił ją odrębnie dla każdego z zadań, jakby każde z nich stanowiło przedmiot odrębnego postępowania. Tymczasem wobec złożenia oferty na 6 zadań, Zamawiający winien uwzględnić wartość wszystkich tych zadań jednocześnie i ocenić, czy na dzień składania ofert Przystępujący Necks posiadał zdolność finansową wymaganą przez s.i.w.z. Ocena dokonana przez Zamawiającego była nieprawidłowa, niezgodna z dokonanym opisem i naruszała zasadę równego traktowania wykonawców.

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok KIO z dnia 16 kwietnia 2012 r., sygn. akt: KIO 623/12 dotyczący wezwania do uzupełnienia dokumentów na podstawie art. 26 ust. 3

Zdaniem Izby (...) Odwołujący nie uwzględnił, że przepis art. 26 ust. 3 zdanie drugie Pzp stanowi, że złożone na wezwanie zamawiającego dokumenty powinny potwierdzać spełnianie przez wykonawcę warunków udziału w postępowaniu nie później niż w dniu, w którym upłynął termin składania ofert, jednak przepis ten nie odnosi się do dat wystawiania dokumentów. Dlatego podczas badania ofert możliwe jest uwzględnienie dokumentów, które

zostały wystawione po upływie terminu składania ofert, ale potwierdzających spełnianie przez wykonawcę warunków udziału w postępowaniu nie później niż w dniu składania ofert. I właśnie taka sytuacja zaistniała w rozpoznawanym postępowaniu, gdzie uzupełniany dokument został wystawiony po upływie terminu składania ofert, ale potwierdzał spełnianie przez wykonawcę warunków udziału w postępowaniu nie później niż w dniu składania ofert, czyli został wystawiony 15 lutego 2012 r. i potwierdzał stan faktyczny na dzień 8 listopada 2011 r. W związku z tym, że termin składania ofert upływał 23 stycznia 2012 r. kwestionowany dokument spełniał warunek uregulowany w § 2 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia w sprawie dokumentów.

Podobne orzeczenia Krajowej Izby Odwoławczej m.in. zapadły 16 marca 2011 r. w sprawie o sygn. akt KIO 474/11, cyt. »[...] co do zasady możliwe jest wykazanie spełniania warunków udziału w postępowaniu przez dokumenty wystawione po terminie składania ofert, jednak wyłącznie pod warunkiem, że dokumenty te potwierdzają stan przypadający nie później niż na dzień składania ofert« czy 11 lutego 2011 r. w sprawie o sygn. akt KIO 293/11, cyt. »Zgodnie z § 26 ust. 3 Pzp uzupełnione na wezwanie zamawiającego dokumenty mają potwierdzać spełnienie warunków udziału w postępowaniu na dzień otwarcia ofert – [...] nie oznacza to, że mają być wystawione przed tą datą. Mogą być wystawione z datą późniejszą, lecz z ich treści powinno w sposób niebudzący wątpliwości wynikać, że w dniu otwarcia ofert wykonawca spełniał warunki udziału w postępowaniu.

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok KIO z dnia 19 kwietnia 2012 sygn. akt KIO 679/12, KIO 700/12 dotyczący wezwania do uzupełnienia dokumentów przez wykonawcę

Bezwzględny obowiązek zamawiającego, w przypadku wezwania wykonawcy w trybie art. 26 ust. 3 i 4 ustawy Pzp, do wyjaśnień, czy uzupełnienia dokumentów, jest zawsze dokładne opisanie dlaczego zamawiający uznał dokument za wadliwy lub niepełny i w jaki sposób oczekuje, iż wykonawca usunie stwierdzone uchybienie. Wezwania nie czyniące zadość takim wymogom, nie wywołują skutku, prawidłowego wezwania wykonawcy do złożenia dokumentu, czy też do udzielenia wyjaśnień.

(...) Wykluczenie wykonawcy - Aldesa Construcciones S.A., Izba uznała jednak za naruszające wskazane w odwołaniu przepisy ustawy Pzp. Z tekstu wymienionego wezwania

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 5/2012

nie wynikało wprost, jakiej treści dokumentu oczekiwał zamawiający i dlaczego przedstawione zaświadczenie ubezpieczyciela uznał za wadliwe i niepełne. Otrzymał zatem wyjaśnienia oraz dokument adekwatny do wezwania, czyli wadliwy.

Z wymienionych względów, dokument odnośnie opłaconego ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej w zakresie prowadzonej działalności związanej z przedmiotem zamówienia, na kwotę nie mniejszą niż 100.000.000,00 PLN, podlega uzupełnieniu w trybie art. 26 ust. 3 ustawy Pzp.

Zdaniem Izby, nie zachodzi okoliczność, iż wykonawca w tym zakresie był już skutecznie wzywany do uzupełnienia wymaganych informacji. Wyczerpanie procedury wezwania wykonawcy do uzupełnienia dokumentów, których charakter na to pozwala, stanowi bezwzględny obowiązek zamawiającego. Decyzję o wykluczeniu wykonawcy, z podaniem podstawy niespełnienia warunku udziału i niezłożenia wymaganego dokumentu, zawsze należy uznać za wadliwą i przedwczesną, o ile zamawiający nie zadośćuczyni w sposób prawidłowy nakazom wynikającym z powołanej normy art. 26 ust. 3 ustawy Pzp. Ponowne przytoczenie w wezwaniu - określonego w SIWZ warunku i podanego sposobu jego oceny, nie mogło być uznane za wystarczające. W ocenie Izby, zamawiający dopiero w powiadomieniu o wykluczeniu odwołującego z postępowania i o uznaniu oferty za odrzuconą, wyłuszczył dokładne przyczyny – z powodu, których uznał złożone zaświadczenie ubezpieczenia za wadliwe. Jeżeli zaś, wykonawca uznałby żądania uzupełnienia za nadmierne, mógłby na tą czynność zamawiającego - złożyć odwołanie.

Z wymienionych względów, merytoryczne odnoszenie się do szczegółowych zarzutów odwołującego było bezprzedmiotowe. Zdyskwalifikowane przez zamawiającego - zaświadczenia dotyczące ubezpieczenia OC, złożone przez wykonawcę Aldesa – nie mogły stanowić podstawy oceny oferty odwołującego, w zakresie spełnienia stawianego warunku sytuacji finansowej, skoro wykonawca nie miał możliwości ich prawidłowego uzupełnienia.

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok Sądu Okręgowego w Suwałkach z dnia 7 grudnia 2011 r. (sygn. akt I Ca 302/11) w przedmiocie wykluczenia wykonawcy z postępowania na podstawie art. 24 ust. 1 pkt 1 a Pzp w sytuacji gdy wykonawca odstąpił od umowy w sprawie zamówienia publicznego.

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 6 marca 2012 r. (sygn. akt VIII Ga 65/12) w przedmiocie wykluczenia wykonawcy z postępowania na podstawie art. 24 ust. 2 pkt 1 Pzp, w sytuacji gdy wadium w formie pieniężnej zostało wpłacone przez podmiot trzeci.

[pełny tekst orzeczenia](#)

ANALIZY SYSTEMOWE

NR 4/2012

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych 01.01.2012 – 30.04.2012

I. Rynek zamówień publicznych

Liczba opublikowanych ogłoszeń

Rodzaj ogłoszenia	Miejsce publikacji		RAZEM
	BZP	TED	
O zamówieniu	51 230	6 482	57 712
O udzieleniu zamówienia	52 241	8 989	61 230
O konkursie	32	6	38
O wynikach konkursu	23	12	35
O zmianie ogłoszenia	13 266	3 901*	17 167
O koncesji na usługi / roboty budowlane	9	10	19
O zamiarze zawarcia umowy	2 345	234	2 579
Informacyjne o planowanych zamówieniach	-	203	203
O profilu nabywcy	-	3	3
RAZEM	119 146	19 840	138 986

* - ogłoszenia dotyczące dodatkowych informacji, informacji o niekompletnej procedurze lub sprostowania

Postępowania wszczęte według rodzaju zamówienia

Rodzaj zamówienia	BZP	TED
Roboty budowlane	26,17%	7,07%
Dostawy	38,71%	53,04%
Usługi	35,12%	39,89%

Postępowania wszczęte według trybu postępowania

Tryb	BZP	TED
Przetarg nieograniczony	99,08%	96,07%
Przetarg ograniczony	0,51%	3,01%
Negocjacje z ogłoszeniem	0,09%	0,69%

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 5/2012

Dialog konkurencyjny	0,04%	0,23%
Licytacja elektroniczna	0,28%	-

Kryteria oceny ofert
(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Kryterium	Odsetek postępowań			
	roboty budowlane	dostawy	usługi	Ogółem
Cena jako jedyne kryterium	95%	93%	87%	92%
Cena i inne kryteria	5%	7%	13%	8%

Postępowania, w których przewidziano zaliczkowanie
(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Rodzaj zamówienia	Liczba postępowań	Odsetek w ogólnej liczbie postępowań
Roboty budowlane	42	0,08%
Dostawy	36	0,07%
Usługi	107	0,21%
Razem	185	0,36%

Postępowania, w których zamawiający zastrzegł, że o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wyłącznie wykonawcy, u których ponad 50% zatrudnionych stanowią osoby niepełnosprawne

(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Rodzaj zamówienia	Liczba postępowań	Odsetek w ogólnej liczbie postępowań
Roboty budowlane	9	0,02%
Dostawy	23	0,04%
Usługi	45	0,09%
Razem	77	0,15%

Postępowania, w których przewidziano unieważnienie postępowania w przypadku nie przyznania środków pochodzących z budżetu UE i in.

(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Rodzaj zamówienia	Liczba postępowań	Odsetek w ogólnej liczbie postępowań
Roboty budowlane	751	1,47%
Dostawy	664	1,29%
Usługi	1 484	2,90%
Razem	2 899	5,66%

Postępowania, w których przewidziano istotne zmiany postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty

(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Rodzaj zamówienia	Liczba postępowań	Odsetek w ogólnej liczbie postępowań
Roboty budowlane	10 570	20,63%
Dostawy	11 359	22,17%
Usługi	11 488	22,42%
Razem	33 417	65,22%

Zamówienia udzielone według rodzaju zamówienia

Rodzaj zamówienia	BZP	TED
Roboty budowlane	17,85%	3,34%
Dostawy	40,50%	38,14%
Usługi	41,65%	58,52%

Zamówienia udzielone według trybu postępowania

Tryb	BZP	TED
Przetarg nieograniczony	80,45%	85,96%
Przetarg ograniczony	0,41%	2,31%
Negocjacje z ogłoszeniem	0,06%	2,39%
Negocjacje bez ogłoszenia	0,08%	9,19%*
Dialog konkurencyjny	0,02%	0,15%
Wolna ręka	15,45%	-
Zapytanie o cenę	3,34%	nie ogłasza się
Licytacja elektroniczna	0,19%	nie ogłasza się

* - w tym wolna ręka

Wartość udzielonych zamówień*

Wartość zamówień	12,257 mld zł
-------------------------	----------------------

Rodzaj zamówienia	Struktura zamówień wg wartości
Roboty budowlane	51%
Dostawy	26%
Usługi	23%

* - wartość określono na podstawie danych z ogłoszeń o udzieleniu zamówienia opublikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych (dotyczących postępowań o wartości od 14.000 euro do progów UE)

Ogłoszenia o zamówieniu z ogłoszeniami o udzieleniu zamówienia

(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Okres	Liczba ogłoszeń o zamówieniu	Liczba ogłoszeń o zamówieniu, w których opublikowano ogłoszenie o udzieleniu zamówienia	Odsetek
rok 2010	171 572	140 080	81,65%
rok 2011	172 473	143 369	83,13%
I kw. 2012	37 387	27 45	73,42%

Średnia liczba ofert składanych i odrzucanych

(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Rodzaj zamówienia	Liczba ofert	
	składanych	odrzuconych
Roboty budowlane	6,62	2,75

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 5/2012

Dostawy	2,44	1,48
Usługi	2,87	1,71
Średnio	3,05	1,82

Zamówienia udzielone według województw
(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Województwo	Odsetek liczby	Odsetek wartości
dolnośląskie	7%	8%
kujawsko-pomorskie	4%	5%
lubelskie	6%	6%
lubuskie	2%	2%
łódzkie	5%	6%
małopolskie	10%	9%
mazowieckie	18%	17%
opolskie	3%	3%
podkarpackie	5%	6%
podlaskie	3%	3%
pomorskie	6%	6%
śląskie	11%	10%
świętokrzyskie	3%	3%
warmińsko-mazurskie	4%	4%
wielkopolskie	8%	8%
zachodniopomorskie	5%	5%

Średni czas trwania postępowań
(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Rodzaj zamówienia	2011	2012
Roboty budowlane	38 dni	42 dni
Dostawy	31 dni	30 dni
Usługi	28 dni	29 dni
Średnio	31 dni	31 dni

Procentowa wartość udzielanych zamówień według kategorii zamawiających
(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Kategorie zamawiających	% wartości
Administracja rządowa centralna	3,71%

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 5/2012

Administracja rządowa terenowa	2,30%
Administracja samorządowa	49,83%
Instytucja ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego	5,82%
Organ kontroli państwowej lub ochrony prawa, sąd lub trybunał	1,08%
Uczelnie publiczne	4,58%
Podmiot prawa publicznego	0,19%
Samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej	11,94%
Inny	20,55%

Procent liczby udzielanych zamówień według kategorii zamawiających
(zamówienia powyżej 14 000 euro)

Kategorie zamawiających	Udział
Administracja rządowa centralna	2,66%
Administracja rządowa terenowa	3,54%
Administracja samorządowa	38,32%
Instytucja ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego	5,41%
Organ kontroli państwowej lub ochrony prawa, sąd lub trybunał	1,21%
Uczelnie publiczne	7,29%
Podmiot prawa publicznego w tym Samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej	17,12%
Zamawiający sektorowy	1,65%
Inny	22,81%

Rodzaj udzielanych zamówień według kategorii zamawiających
(zamówienia powyżej 14 000 euro)

Kategorie zamawiających	Udział procentowy		
	roboty budowlane	dostawy	usługi
Administracja rządowa centralna	12,54%	27,90%	59,56%
Administracja rządowa terenowa	9,28%	30,75%	59,97%
Administracja samorządowa	26,89%	24,52%	48,59%
Instytucja ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego	12,09%	47,16%	40,75%
Organ kontroli państwowej lub ochrony prawa, sąd lub trybunał	5,42%	38,21%	56,37%
Uczelnie publiczne	6,88%	55,89%	37,23%
Podmiot prawa publicznego w tym Samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej	3,56%	62,86%	33,58%

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 5/2012

Zamawiający sektorowy	5,56%	49,90%	44,54%
Inny	12,47%	44,89%	42,64%

**Struktura procentowa trybów udzielania zamówień
według kategorii zamawiających
(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)**

Kategorie zamawiających	Tryb [%]							
	PN	PO	NO	NB	DK	WR	ZC	LE
Administracja rządowa centralna	70,32	0,20	0,00	0,00	0,00	23,61	5,58	0,30
Administracja rządowa terenowa	74,89	0,19	0,00	0,00	0,00	18,87	5,54	0,52
Administracja samorządowa	82,24	0,20	0,04	0,07	0,01	14,28	2,89	0,27
Instytucja ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego	81,26	0,27	0,21	0,06	0,06	15,05	2,93	0,15
Organ kontroli państwowej lub ochrony prawa, sąd lub trybunał	56,64	0,68	0,54	0,00	0,00	21,82	20,05	0,27
Uczelnie publiczne	73,29	0,16	0,02	0,11	0,04	22,46	3,88	0,04
Podmiot prawa publicznego	82,72	0,00	0,00	0,00	0,00	8,64	5,56	3,09
Samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej	89,19	1,07	0,00	0,03	0,00	8,50	1,20	0,01
Inny	77,32	0,58	0,06	0,16	0,03	17,86	3,85	0,14

Liczba zamówień udzielonych polskim wykonawcom na rynkach innych państw członkowskich UE z uwzględnieniem wartości tych zamówień*

Państwo	Liczba kontraktów	Rodzaj zamówienia	Równowartość w EUR
Czechy	3	1 x usługi 1 x roboty budowlane 1 x dostawy	340 318 525 EUR
Dania	1	1 x usługi	762 272 EUR
Litwa	2	2 x dostawy	4 877 822 EUR
Luksemburg	8	8 x usługi	3 613 170 EUR
Łotwa	1	1 x dostawy	brak danych
Niemcy	1	1 x roboty budowlane	439 556 EUR
Szwecja	3	3 x dostawy	brak danych
Wlk. Brytania	2	2 x dostawy	brak danych
Razem	21	2 x roboty budowlane 9 x dostawy 10 x usługi	350 011 345 EUR

* - dane na podstawie ogłoszeń o udzieleniu zamówienia zamieszczonych w Dzienniku Urzędowym UE (strona internetowa TED)

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 4/2012

Liczba zamówień udzielonych przez polskich zamawiających wykonawcom zagranicznym z uwzględnieniem wartości tych zamówień*

Państwo	Rodzaj zamówienia – liczba kontraktów, wartości kontraktów [w PLN]								Razem	
	roboty budowlane		dostawy		usługi		konkurs			
Austria			4	2 264 222	1	8 533 173			5	10 797 395
Belgia			2	336 728					2	336 728
Czechy			10	13 129 962	7	16 031 343			17	29 161 305
Cypr			1	18 651 775					1	18 651 775
Dania					1	602 415			1	602 415
Estonia			1	81 698					1	81 698
Finlandia					1	2 991 136			1	2 991 136
Francja			4	6 980 970	1	1 808 820			5	8 789 790
Grecja	1	19 555 936							1	19 555 936
Hiszpania	5	1 524 067 550			3	2 454 918			8	1 526 522 468
Holandia			9	18 974 110	2	8 905 864			11	27 879 974
Izrael					1	785 127			1	785 127
Japonia			1	270 000					1	270 000
Litwa			1	2 422 000	2	1 146 687			3	3 568 687
Łotwa			1	5 027 000					1	5 027 000
Macedonia			1	916 469					1	916 469
Niemcy	3	737 859 459	30	89 574 758	6	9 405 597			39	836 839 815
Portugalia					1	40 103 484			1	40 103 484
Rosja					2	2 075 075			2	2 075 075
Słowacja			1	742 879					1	742 879
Szwajcaria			26	620 679 213					26	620 679 213
Ukraina					1	47 309			1	47 309
USA			7	12 801 862	3	2 289 162			10	15 091 024
Wielka Brytania			52	9 339 062	11	35 247 926			63	44 586 988
Włochy			6	6 144 191	1	15 266 993	1	20 000	8	21 431 184
Razem	9	2 281 482 945	15 7	808 336 899	44	147 695 029	1	20 000	211	3 237 534 873

* - dane na podstawie ogłoszeń o udzieleniu zamówienia zamieszczonych w Dzienniku Urzędowym UE (strona internetowa TED)

II. Kontrola udzielania zamówień publicznych

Kontrole uprzednie

Kontrole	Liczba	
Wszczęte	59	
Zakończone	56	
Wyniki kontroli	Liczba	Struktura procentowa
Nie stosuje się ustawy	0	0%
Nie stwierdzono naruszeń	40	71%
Stwierdzono naruszenia	16	29%
w tym:		
zalecenie unieważnienia	3	19%
ponowna ocena	6	37%
uchybień formalne	7	44%

Kontrole doraźne

Kontrole	Liczba	
Wszczęte	44	
Zakończone	53	
Wyniki kontroli	Liczba	Struktura procentowa
Brak naruszeń	0	0%
Stwierdzono naruszenia	53	100%
W tym:		
zawiadomienie RDFP	33	62%

Kontrole doraźne zawiadomień

(kontrola wyboru trybu udzielenia zamówienia na podstawie zawiadomień kierowanych do Prezesa UZP w związku z art. 62 ust. 2 i art. 67 ust. 2 ustawy Pzp)

Kontrole	Liczba	
Wszczęte	14	
Zakończone	9	
Wyniki kontroli	Liczba	Struktura procentowa
Nie stosuje się ustawy	0	0%
Nie stwierdzono naruszeń	0	0%
Stwierdzono naruszenia	9	100%
w tym:		
uchybień formalne	9	100%
zawiadomienie RDFP	2	22%

Postępowania wyjaśniające

Postępowania wyjaśniające	Liczba	
Wszczęte	386	
Zakończone	333	
Wyniki postępowań	Liczba	Struktura procentowa
przekazane do kontroli	49	15%

III. Środki ochrony prawnej

Liczba odwołań i sposób ich rozstrzygnięcia

	Liczba	
Wniesiono ogółem	888	
Rozpatrzone ogółem	906	
Sposób rozpatrzenia	Liczba	Rozkład procentowy
Zwrócone	80	9%
Odrzucone	50	5%
Umorzone postępowanie	106	12%
Umorzone postępowanie – zarzuty uwzględnione przez zamawiającego	149	16%
Oddalone	277	31%
Uwzględnione	244	27%

Odwołania wnoszone w zależności od rodzaju zamówienia

Rodzaj zamówienia	2012 r.	2011 r.
Roboty budowlane	32%	29%
Dostawy	30%	30%
Usługi	38%	41%

Liczba skarg na wyroki Krajowej Izby Odwoławczej wniesionych do sądów

Skargi	2012 r.	2011 r.
Liczba wniesionych skarg	49	50
Odsetek ilości wniesionych skarg w stosunku do liczby rozpatrzonych odwołań	5%	5%

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 4/2012

Zespół redakcyjny Informatora UZP:

*Joanna Czarnecka Anna Łagocka
Anita Radecka Joanna Orzeł
Agnieszka Madala Izabela Rzepkowska*

pod kierunkiem Anity Wichniak Olczak

KONTAKT:

Urząd Zamówień Publicznych
ul. Postępu 17a , 02-676 Warszawa
tel. 458-77-07 fax 458-78-36, informator@uzp.gov.pl